

R A P O R T
O STANIE GMINY GRABÓW NAD PILICĄ
ZA ROK 2018

WÓJT GMINY GRABÓW NAD PILICĄ

ul. K. Pułaskiego 51
26-902 Grabów nad Pilicą
woj. mazowieckie
pow. kozienicki

tel.(048) 662-70-14
fax: (048) 662-70-52
www.grabow.pl
e-mail: grabow@grabow.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
1.1. Położenie i powierzchnia.....	5
1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne.....	6
1.3. Wykaz jednostek organizacyjnych i innych dla których organy gminy są podmiotem tworzącym	7
1.4. Sołectwa	7
1.5. Ludność i dynamika zmian.....	8
1.6. Rolnictwo.....	10
1.7. Podmioty gospodarcze	12
1.8. Struktura bezrobocia	13
1.9. Komunikacja i drogi.....	14
2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE	15
2.1. Wykonanie budżetu Gminy Grabów nad Pilicą	15
2.2. Wykonanie wydatków inwestycyjnych	18
2.3. Środki zewnętrzne	22
3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO	24
3.1. Informacja o prawie własności	24
3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego	25
4. OCHRONA ZDROWIA.....	26
5. POMOC SPOŁECZNA	28
5.1. Podstawowa działalność	28
5.2. Realizacja programów	31
5.3. Realizacja programów profilaktycznych	35
6. GOSPODARKA KOMUNALNA	37
6.1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę.....	37
6.2. Zbiorowe odprowadzanie ścieków.....	37
6.3. Nadzór i kontrola na jakością świadczonych usług	38
6.4. Gospodarka odpadami komunalnymi	39
7. OŚWIATA I WYCHOWANIE	42
7.1. Baza lokalowa i stan organizacji	42
7.2. Opieka przedszkolna	44
7.3. Kadra	45
7.4. Wynagrodzenia nauczycieli.....	46
7.5. Dowóz uczniów do szkół.....	47
7.6. Stypendia szkolne	47
7.7. Dofinansowanie pracodawcom kosztu kształcenia młodocianych pracowników	48
7.8. Poziom nauczania	48

7.9. Analiza stanu oświaty	50
8. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	51
8.1. Charakterystyka środowiska naturalnego	51
8.2. Działania podjęte w celu ochrony środowiska naturalnego	52
8.3. Formy ochrony przyrody	54
9. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	58
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	59
10.1. Ochrona przeciwpożarowa	59
10.2. Stan bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy Grabów nad Pilicą	62
11. KULTURA, SPORT I REKREACJA	64
11.1. Działalność kulturalna	64
11.2. Rekreacja	65
11.3. Sport	66
11.4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi i organizacjami pozarządowe	66
12. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY GRAÓW NAD PILICĄ	68
PODSUMOWANIE	74

WSTĘP

Raport o stanie Gminy Grabów nad Pilicą opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i uchwały nr 32.211.2018 Rady Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 31 października 2018 roku.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Grabów nad Pilicą w roku poprzednim i zawiera informacje dotyczące stanu realizacji polityk, programów i strategii realizowanych przez Gminę Grabów nad Pilicą i jej jednostki organizacyjne gminy a także sposobu wykonania uchwał podjętych przez Radę Gminy Grabów nad Pilica.

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Grabów nad Pilicą. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania Gminy w roku 2018.

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności Gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Grabów nad Pilicą, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu, a także informacje zamieszczone na stronach internetowych, jak również dane udostępnione przez Urząd Statystyczny w Warszawie.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Grabów nad Pilicą do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

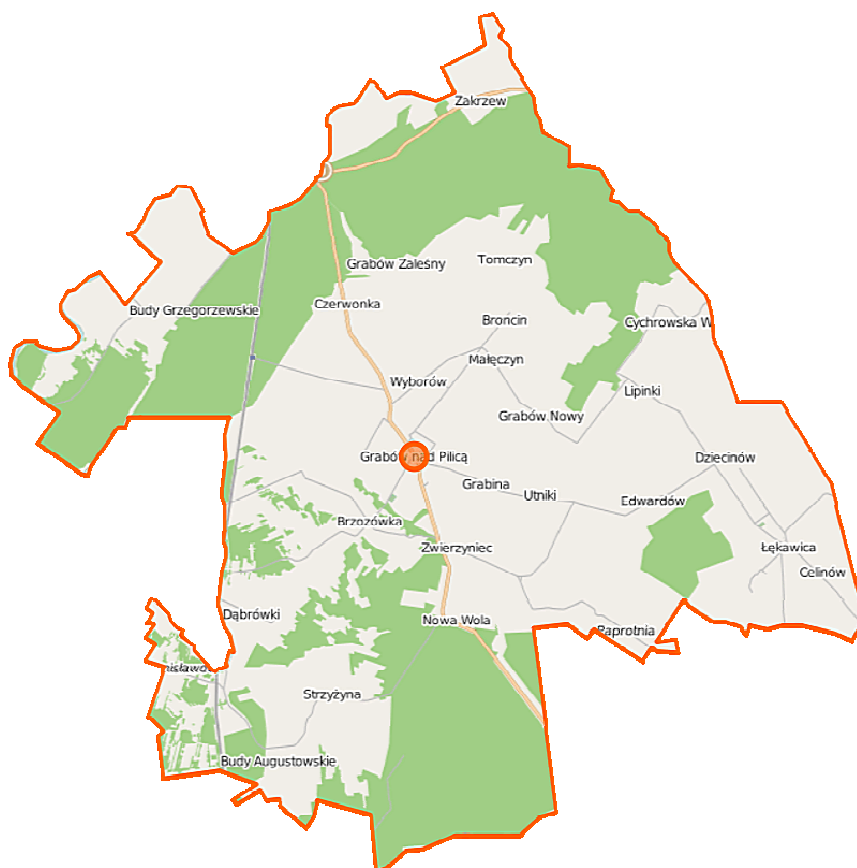
1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Położenie i powierzchnia

Gmina Grabów nad Pilicą utworzona z dniem 1 stycznia 1973 roku uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach położona jest w północnej części Puszczy Kozienickiej i Puszczy Stromieckiej w dolinie rzeki Pilicy. Powierzchnia gminy wynosi ponad 12 tyś. ha na co składają się grunty rolne, lasy i grunty leśne, grunty pod wodami - przede wszystkim wody rzeki Pilicy stanowiące granicę gminy, stawy i rowy melioracyjne, tereny zabudowane, tereny komunikacyjne i nieużytki.

Walory położenia to przede wszystkim dostępność komunikacyjna gminy i bliskość do aglomeracji warszawskiej (ok. 60 km) i miasta Radomia (ok. 45 km). Dostępność komunikacyjna uwarunkowana jest położeniem gminy w zasięgu bezpośredniej obsługi linią kolejową Radom-Warszawa. Połączenia drogowe to sieć dróg wojewódzkich i powiatowych z pośrednią obsługą poprzez drogę krajową nr 79 Warszawa-Kozienice-Sandomierz przechodzącą w pobliżu wschodnich granic gminy.

Atrakcyjność przyrodnicza i krajobrazowa oraz dostępność komunikacyjna stwarza korzystne warunki rozwoju turystyki i rekreacji. Szacuje się, że blisko 1000 działek zostało wydzielonych na cele letniskowe. Letnicy przybywający głównie z Warszawy preferują miejscowości położone blisko rzeki tj. Kępa Niemojewska, Zakrzew i Tomczyn.

1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Siedzibą gminy jest miejscowość Grabów nad Pilicą.

Rada Gminy Grabów nad Pilicą liczy 15 radnych.

Przy Radzie Gminy Grabów nad Pilicą kadencji 2014-2018 działały stałe komisje:

Komisja Statutowa

Zakres działania i kompetencji Komisji Statutowej obejmuje analizę tekstu statutu gminy, przygotowanie propozycji nowego statutu, opiniowanie projektu uchwały Rady Gminy w przedmiocie przyjęcia nowego statutu gminy

Komisja Rewizyjna

Zakres działania Komisji Rewizyjnej obejmuje m.in. opiniowanie wykonania budżetu gminy, występowanie z wnioskiem do Rady Gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Wójtowi, a także wykonywanie innych zadań zleconych przez Radę w zakresie kontroli.

Komisja Rozwoju Gospodarczego, Finansów i Planowania

Zakres działania Komisji Rozwoju Gospodarczego i Planowania obejmuje: tworzenie programów gospodarczych i ich realizacja, politykę finansową, kształtowanie dochodów i wydatków budżetowych gminy, kształtowanie podatków i opłat lokalnych, gospodarkę komunalną i mieszkaniową, wspieranie przedsiębiorczości.

Komisja Wychowania, Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych i Bezpieczeństwa publicznego

Zakres działania Komisji Wychowania, Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych i Bezpieczeństwa publicznego obejmuje: edukację szkolno-przedszkolną; politykę i pomoc społeczną, ochronę dziedzictwa narodowego, sport, rekreację i turystykę, partnerstwo międzygminne, bezpieczeństwo publiczne, profilaktykę i ochronę zdrowia, promocję gminy.

Komisja Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Zagospodarowania Przestrzennego

Zakres działania Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Zagospodarowania Przestrzennego obejmuje: gospodarkę gruntami, łowiectwo i gospodarkę leśną, zaopatrzenie w wodę, ochronę środowiska naturalnego, kanalizację sanitarną, gospodarkę odpadami komunalnymi, gospodarkę przestrzenną gminy, utrzymanie porządku i czystości w sołectwach, obronę cywilną, ochronę przeciwpożarową, gospodarkę wodną, utrzymanie dróg gminnych.

Wraz z początkiem kadencji 2018-2023, oprócz wymienionych powyżej komisji, powołana została szósta stała komisja tj. **Komisja Skarg, Wniosków i Petycji**.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatruje skargi na działania Wójta i gminnych jednostek organizacyjnych a także wnioski oraz petycje składane przez obywateli.

Stałe komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Grabów nad Pilicą. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą szczegółowe dyskusje w ich sprawie. W praktyce, Rada Gminy Grabów nad Pilicą, na podstawie prac poszczególnych komisji, podejmowała w 2018 r. strategiczne dla gminy decyzje.

1.3. Wykaz jednostek organizacyjnych i innych dla których organy gminy są podmiotem tworzącym

- Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowie nad Pilicą
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie nad Pilicą
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grabowie nad Pilicą
- Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą
- Szkoła Podstawowa w Augustowie

Pracownicy Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych zobowiązani są do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, aby na zajmowanych stanowiskach wykonywać powierzone zadania profesjonalnie, sumiennie, sprawnie i bezstronnie, a przy ich wykonywaniu przestrzegać obowiązującego prawa. Podnoszenie kwalifikacji odbywa się poprzez: odbycie służby przygotowawczej, udział w szkoleniach zewnętrznych oraz samokształcenie. Doskonalenie metod i techniki pracy, podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników jest niezbędne w celu wdrażania nowych rozwiązań organizacyjnych służących podniesieniu jakości świadczonych usług. Na dzień 31.12.2018 roku wszyscy pracownicy administracji posiadali wykształcenie wyższe, ponadto odbyto 28 szkoleń i przeprowadzono 1 służbę przygotowawczą zakończoną wynikiem pozytywnym.

1.4. Sołectwa

Grabów nad Pilicą, będący siedzibą władz samorządowych, jest wielofunkcyjnym ośrodkiem administracyjno-usługowym i mieszkaniowym. Położony jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy. Umożliwia to łatwość komunikowania się ze wszystkimi sołectwami.

Sołectwa są jednostkami pomocniczymi gminy, w skład 26 sołectw wchodzi 27 miejscowości:

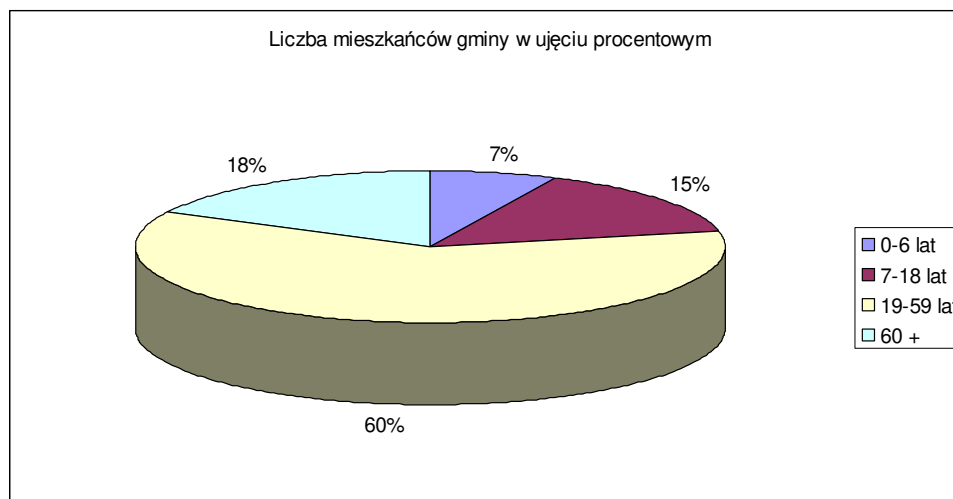
SOŁECTWO	Powierzchnia w ha	Liczba ludności
AUGUSTÓW	404,96	532
BUDY AUGUSTOWSKIE	366,98	109
BRONCIN	263,08	44
BRZOZÓWKA	755,65	181

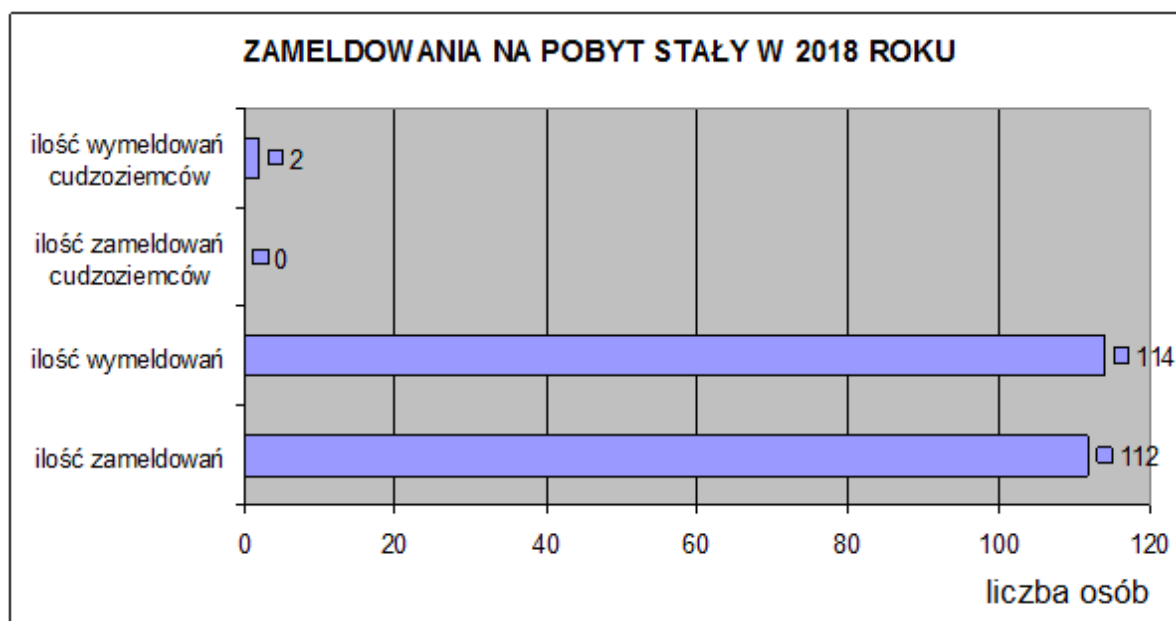
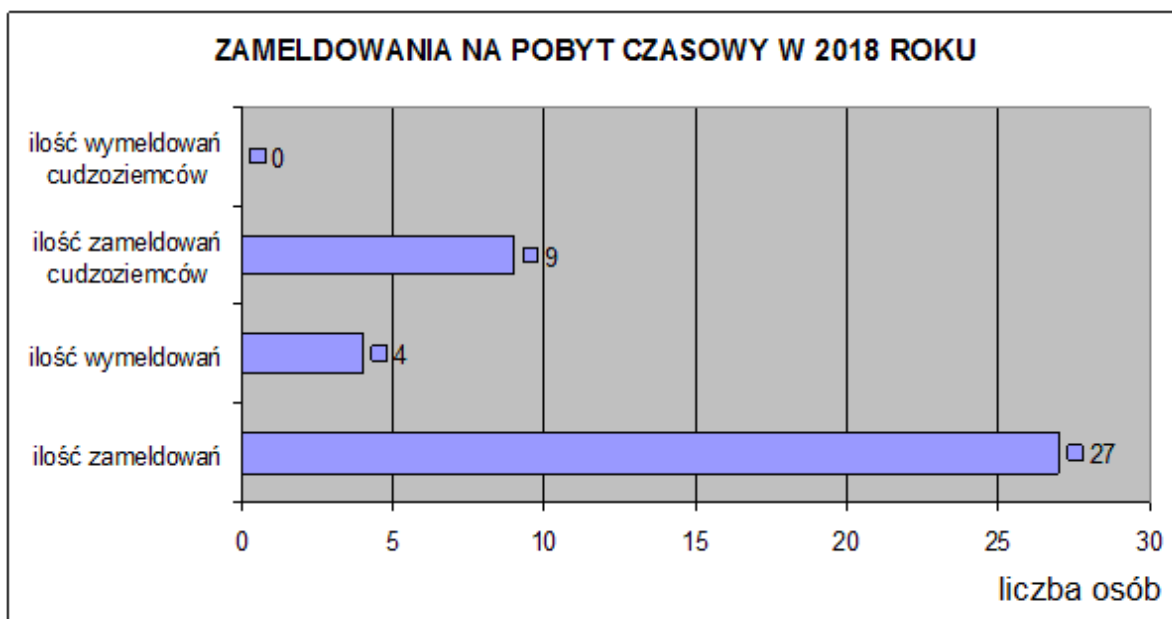
CELINÓW	226,38	86
CYCHROWSKA WOLA	306,56	146
CZERWONKA sołectwo	301,87	136
- CZERWONKA wieś	172,54	91
- GRABÓW ZALEŚNY wieś	129,33	45
DĄBRÓWKI	259,30	69
DZIECINÓW	200,56	76
EDWARDÓW	182,11	64
GRABINA	188,17	123
GRABÓW NAD PILICĄ	4 398,76	723
GRABÓW NOWY	381,76	147
GRABOWSKA WOLA	258,69	124
KĘPA NIEMOJEWSKA	542,06	137
KOZIOŁEK	159,68	72
LIPINKI	267,45	90
ŁĘKAWICA	539,77	204
NOWA WOLA	211,88	151
PAPROTNIA	215,72	57
STRZYŻYNA	309,79	107
TOMCZYN	216,08	56
UTNIKI	105,45	71
WYBORÓW	300,46	177
ZAKRZEW	525,73	119
ZWIERZYNIC	147,25	77

1.5. Ludność i dynamika zmian

W okresie od początku do końca 2018 r. liczba mieszkańców gminy nie uległa zmianie i wynosiła 3878 osób, w tym 1883 kobiet i 1995 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych na dzień 31 grudnia 2018r.:

- liczba mieszanek w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 377 osób, a liczba mieszkańców 416 osób;
- liczba mieszanek w wieku produkcyjnym wynosiła 1051 osób, a liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosiła 1354 osób;
- liczba mieszanek w wieku poprodukcyjnym wynosiła 455 osób, a liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wynosiła 225 osób.

W 2018 r. narodziło się w gminie 36 osób, w tym 19 dziewczynek i 17 chłopców, a zmarło 42 osoby. Wobec tego odnotowano ujemny przyrost naturalny w 2018 r. - 6 osób. Matrzeństw na terenie gminy zawarto 17 w tym zawartych w Urzędzie Stanu Cywilnego było 3.

PRZYROST NATURALNY W OKRESIE 2013-2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Urodzenia	40	48	49	39	44	36
Zgony	51	62	39	44	47	42

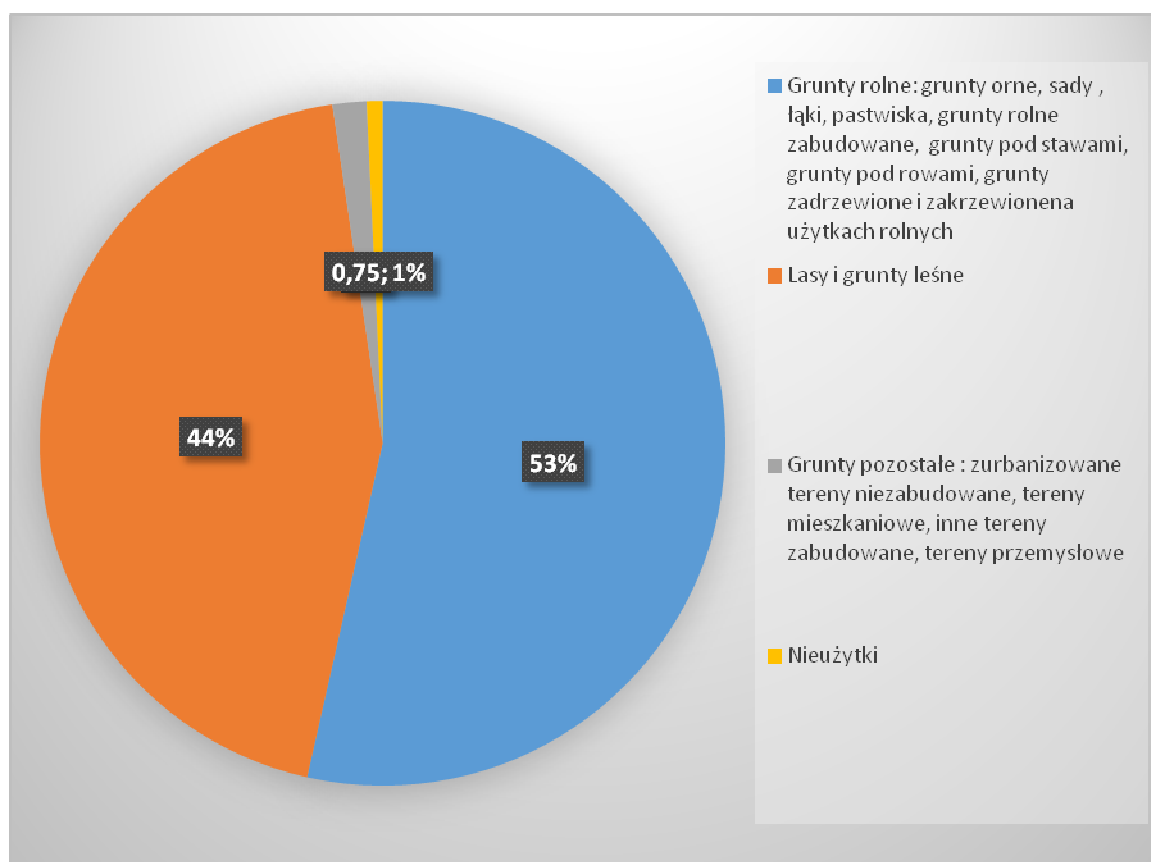
ZAWARCIE MAŁŻEŃSTW W OKRESIE 2013-2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba małżeństw	15	17	22	21	15	17
w tym udzielonych w USC	5	4	8	9	5	3

1.6. Rolnictwo

Powierzchnia gruntów gminy Grabów nad Pilicą wynosi 12 036,15 ha, z czego grunty rolne stanowią 53,54 % ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne stanowią 44,11 %, grunty pozostałe 1,60% a nieużytki 0,75 % .

RODZAJE GRUNTÓW W GMINIE

Użytki rolne zajmują obszar 6 411,65 ha, grunty orne stanowią 55,05% powierzchni gruntów rolnych, w tym największy udział mają grunty o V klasie bonitacyjnej, co świadczy o rolniczym charakterze gminy, łąki i pastwiska zajmują 27,76 %. Pozostałą część stanowią sady, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, grunty pod rowami, grunty zakrzewione i zadrzewione na użytkach rolnych.

Areality poszczególnych klas bonitacyjnych przedstawia się następująco:

Klasa Bonitacyjna	Areality w %
III	0,21
III a	0,02
IIIb	0,0050
IVa	7,74
IVb	15,17
V	38,06
VI	32,10

Podstawowym sektorem w gospodarce gminy jest rolnictwo. Pod względem przydatności rolniczej przeważają w obszarze gminy kompleksy żytne ze znacznym udziałem kompleksu zbożowo-pastewnego. Udział gleb dobrych III i IV klasy bonitacyjnej wynosi 23,15%. W gminie przeważają indywidualne gospodarstwa rolne, dla większych producentów rolnych jest to podstawowe źródło utrzymania natomiast dla pozostałych, posiadających zaledwie kilku hektarowe gospodarstwa, jest to działalność dodatkowa. Gmina specjalizuje się w gospodarce zbożowo-okopowo-pastewnej, teren posiada też duże tradycje w produkcji owoców miękkich - głównie truskawek a także nowo powstałych plantacji borówek i jagody. Znaczna większość gospodarstw trudni się hodowlą bydła mięsnego i produkcją mleka.

W Gminie Grabów nad Pilicą w 2018 funkcjonowało 1 810 gospodarstw rolnych, w tym:

Lp.	Powierzchnia gospodarstw	Ilość gospodarstw
1	1,00 - 4,99 ha	1443
2	5,00 - 9,99 ha	272
3	10,00 - 14,99 ha	72
4	15,00 - 49,99 ha	22
5	powyżej 50,00 ha	1

Kompleksy leśne stanowią pozostałości Puszczy Nadpilickiej i Stromieckiej. Zajmują ponad 5 tyś. ha powierzchni gminy. Jest to region atrakcyjny przyrodniczo i krajobrazowo, z malowniczymi zakolami rzeki, starorzeczami i udziałem łąk. Pod względem różnych potencjałów, wśród gmin obszarów wiejskich subregionu radomskiego Gmina zajmuje 2 miejsce w lesistości z udziałem lasów w ogólnej powierzchni.

Ze względu na strukturę użytkowania gruntów, rozdrobnienie gospodarstw i starzenie się społeczeństwa, przyszłość gminy nie wiąże się z rozwojem rolnictwa. Coraz większe znaczenie będzie miał rozwój funkcji usługowych, produkcyjnych a zwłaszcza rekreacyjnych.

1.7. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które mają główne miejsce prowadzenia działalności w Gminie Grabów nad Pilicą obejmowała 253 pozycji, z czego status „aktywny” posiadały 122 podmioty, status „wykreślony” posiadało 105 podmiotów, status „zawieszony” posiadały 24 podmioty, a liczba podmiotów do prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki cywilnej obejmowała 1 pozycję.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, naprawy pojazdów samochodowych, transport drogowy towarów, sprzedaż detaliczna ogólnospożywcza i ogólnoprzemysłowa.

WIELKOŚĆ AKTYWNYCH PODMIOTÓW W POSZCZEGÓLNYCH BRANŻACH WYKONYWANEJ DZIAŁALNOŚCI

Nazwa PKD	Liczba przedsiębiorców
Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	39
Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	32
Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	31
Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych	29
Wykonywanie instalacji elektrycznych	25
Transport drogowy towarów	25
Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	23

Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	18
Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów	15
Sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	15
Sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	12
Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	12
Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach	9
Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	8
Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach	8
Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	8
Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	7
Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	7
Produkcja wyrobów tartacznych	6
Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	6
Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	5

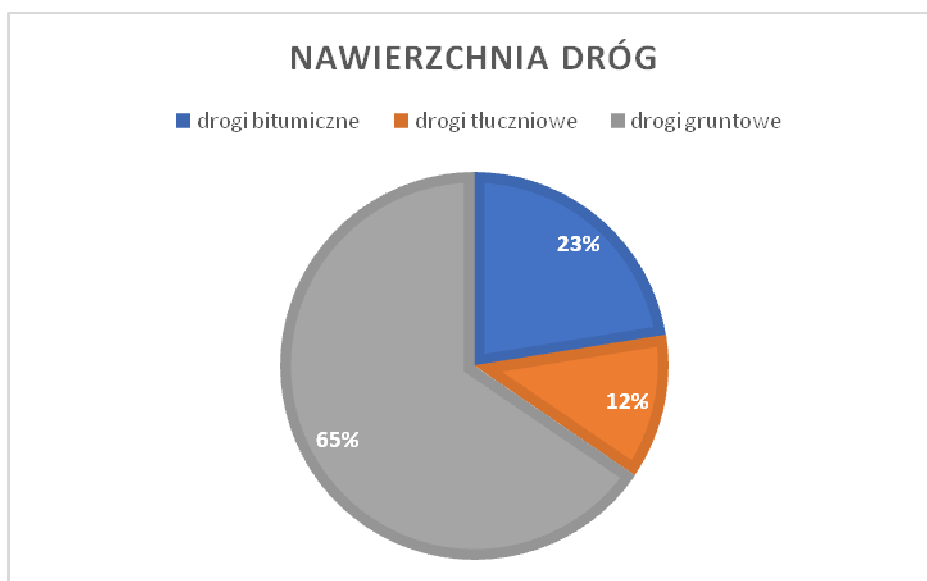
1.8. Struktura bezrobocia

W ciągu 2018 roku bezrobocie w Gminie Grabów nad Pilicą zmniejszyło się o 32 osoby. Na koniec 2018 roku udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Koźlenicach do liczby mieszkańców Gminy stanowił 3,64 %

Stan na dzień	Zarejestrowani bezrobotni						
	Razem	do 30 roku życia	do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni	kobiety	będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
01.01.2018	173	51	24	50	106	67	156
31.12.2018	141	35	20	40	96	62	128

1.9. Komunikacja i drogi

Obszar gminy Grabów nad Pilicą dzięki przebiegającej sieci dróg wojewódzkich i powiatowych jest dobrze skomunikowany z gminami ościennymi. Długość dróg gminnych wynosi 94,75 km. Dominują drogi gruntowe, często dawniej mające znaczenie dojazdu do pól uprawnych. Infrastrukturę w Gminie według stanu na 31 grudnia 2018 roku przedstawiała poniższa grafika.

Z końcem roku 2018 udział dróg bitumicznych do stanu wyjściowego z dnia 1 stycznia 2018 roku wzrósł o 7,16 %.

Nakłady finansowe na drogi przedstawia poniższa tabela:

Wydatki finansowe na drogi w roku 2018	
Rodzaj inwestycji	Koszt w zł
Przebudowa lub rozbudowa dróg	213 069,00
Remont dróg	707 979,00

Wzdłuż zachodniej części terenu gminy przebiega linia kolejowa nr 8 łącząca Warszawę z Krakowem. Stacja Strzyżyna oraz stacja Grabów nad Pilicą pełnią bardzo istotną rolę w komunikacji publicznej. Dobre połączenie kolejowe z miastami, w tym połączenie z miastem stołecznym daje większe możliwości pracy oraz dojazd do szkół i uczelni. W bieżącym roku rozpoczęły się prace modernizacyjne na odcinku Radom-Warka, które przyszłościowo mają znacznie skrócić i usprawnić ruch pociągów.

2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE

2.1. Wykonanie budżetu Gminy Grabów nad Pilicą

Budżet Gminy Grabów nad Pilicą na rok 2018 został przyjęty uchwałą Nr 25.166.2017 Rady Gminy Grabów nad Pilicą w dniu 15 grudnia 2017 r. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały dziewięcioma uchwałami Rady Gminy oraz trzynastoma zarządzeniami Wójta Gminy Grabów nad Pilicą.

Wykonanie budżetu na dzień 31 grudnia 2018 roku zamknęło się dodatnią różnicą dochodów i wydatków budżetowych, tj.: nadwyżką budżetową w kwocie 753 574,52 zł.

DOCHODY I WYDATKI GMINY GRABÓW NAD PILICĄ NA PRZESZRZENI LAT

Wykonanie dochodów i wydatków Gminy Grabów nad Pilicą	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Wykonanie dochodów wg stanu na 31.XII.	13 243 535,29	14 817 833,50	16 644 241,47	17 538 420,04	17 990 815,99
Wykonanie wydatków wg stanu na 31.XII.	13 682 366,07	13 429 585,02	16 759 830,31	17 368 814,73	17 237 241,47
+Nadwyżk/ -Deficyt	- 438 830,78	+ 1 388 248,48	-115 588,84	+ 169 605,31	+ 753 574,52

Wykonanie dochodów gminy Grabów nad Pilicą na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosło ogółem 17 990 815,99 zł, z tego:

- dochody bieżące wyniosły 17 529 997,23 zł, w tym:
 - dochody z subwencji ogólnej wyniosły 6 248 979,00 zł,
 - dochody z tytułu dotacji na cele bieżące wyniosły 5 933 976,92 zł,
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wyniosły 1 957 651,00 zł,
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) wyniosły 2 018,94zł,
 - dochody z tytułu podatków i opłat wyniosły 2 284 707,00 zł,

- dochody majątkowe wyniosły 460 818,76 zł, w tym dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje wyniosły 402 213,79 zł.

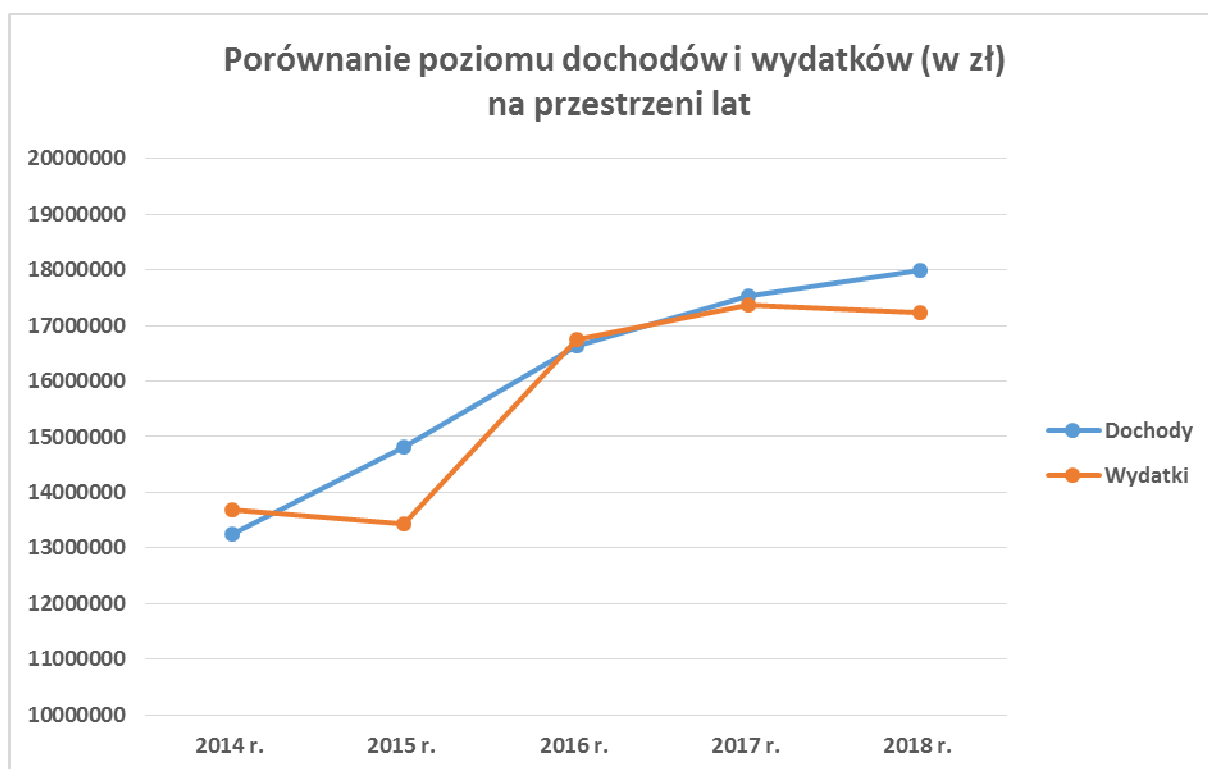
Wykonanie wydatków na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosło ogółem 17 237 241,47 zł, z tego:

- wydatki bieżące stanowiły kwotę 16 283 552,53 zł, w tym wydatki na obsługę długu wyniosły 42 438,56 zł,
- wydatki majątkowe wyniosły 953 688,94 zł.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wyniósł 5,53%.

Relacja dochodów bieżących do wydatków bieżących na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła + 1 246 444,70zł.

Wolne środki z tytułu nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu (o których mowa w art.217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych) za rok 2018 wyniosły 876 071,84 zł.

Zadłużenie gminy Grabów nad Pilicą na dzień 31 grudnia 2018 r. stanowiło kwotę ogółem 1 540 000,00 i dotyczyło:

- umowy z dnia 27 sierpnia 2008 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 1.000.000,00zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączyami w

miejsowości Augustów". Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 400 000,00 zł;

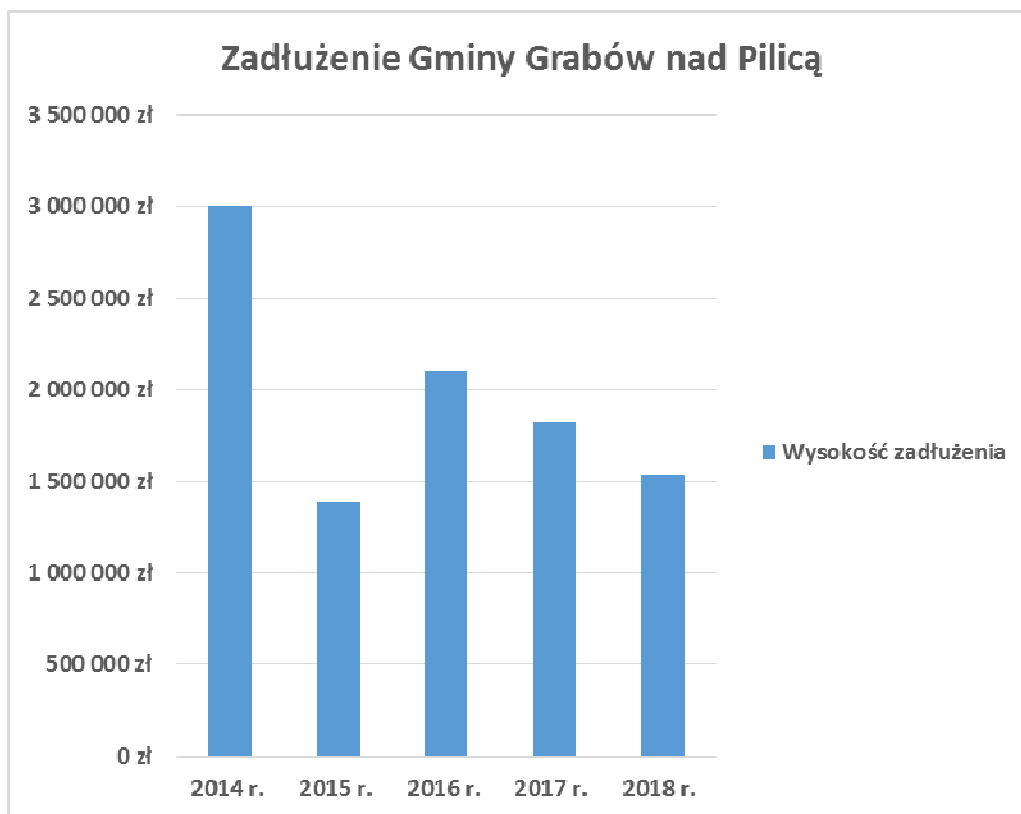
- umowy z dnia 29 października 2009 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 300.000 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: "Budowa sieci kanalizacyjnej Grabów nad Pilicą, Grabina, Utniki, Grabowska Wola gm. Grabów nad Pilicą. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 30 000,00 zł.
- umowy z dnia 19 listopada 2013 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w na kwotę 600 000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Stacja uzdatniania wody z hydrofornią we wsi Kępa Niemojewska ". Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 150 000,00 zł
- umowy z dnia 08 grudnia 2016 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 1 000 000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Cychrowska Wola, Lipinki, Celinów, Dziecinów, Edwardów, Łękawica, Paprotnia, Zwierzyniec, Koziółek-99 szt. ". Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 800 000,00 zł
- umowy z dnia 18 września 2012 r. o kredyt z Banku Ochrony Środowiska z siedzibą w Warszawie na kwotę 400.000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Zakup autobusu do dowozu dzieci do szkół ". Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 160 000,00 zł

Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077), w stosunku do dochodów gminy Grabów nad Pilicą na koniec 2018 r. wyniósł 1,79 %.

Wieloletnia prognoza finansowa gminy Grabów nad Pilicą na lata 2018-2027 przedstawia informację o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 cytowanej ustawy.

POZIOM ZADŁUŻENIA GMINY GRABÓW ND PILICĄ NA PRZESTRZENI LAT

Poziom zadłużenia wg stanu na dzień 31.XII.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
	3 002 132 zł	1 390 000 zł	2 100 000 zł	1 820 000 zł	1 540 000 zł

Przeprowadzona analiza na podstawie rocznych sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za 2018 rok obrazuje stabilną sytuację finansową Gminy. Poziom zadłużenia wykazuje tendencję spadkową. Szczegółowe sprawozdanie Wójta Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 20 marca 2019 r. z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za 2018 rok opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Grabów nad Pilicą (BIP) pod adresem www.bip.grabow.pl

2.2. Wykonanie wydatków i zadań inwestycyjnych

Wydatki ogółem są kategorią ekonomiczną służącą do finansowania zadań publicznych jednostki sektora finansów publicznych. Wydatki dzielone są na wydatki bieżące i inwestycyjne. Wydatki bieżące stanowią istotną pozycję w strukturze wydatków i obejmują w szczególności wydatki na: finansowanie oświaty, wypłatę świadczeń socjalnych, bieżące utrzymanie administracji, realizację pozostałych zadań własnych i zadań zleconych ustawowo.

Od 2016 roku wzrosły wydatki bieżące, spowodowane jest to wzrostem zadań zleconych realizowanych przez gminy np. z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych tzw. 500+.

Poziom wydatków inwestycyjnych/majątkowych i ich udział w całkowitych wydatkach budżetowych gminy Grabów nad Pilicą, na przestrzeni 5 minionych lat obrazuje poniższa tabela. Nieznaczny spadek w roku 2018 r. jest wynikiem przesunięcia realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą” W związku z powyższym wydatki inwestycyjne w przyjętej Uchwale Budżetowej na 2019 rok opiewają na łączną kwotę 4 795 298 zł.

POZIOM WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH NA PRZESTRZENI LAT

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki inwestycyjne	Udział inwestycji w wydatkach budżetowych
2014	13 682 366,07	3 155 836,64	23,06 %
2015	13 429 585,02	2 459 471,80	18,31%
2016	16 759 830,31	2 580 921,28	15,40 %
2017	17 368 814,73	1 653 353,48	9,52%
2018	17 237 241,47	953 688,94	5,53 %

Proporcje inwestycji do całkowitych wydatków budżetowych oraz struktura wydatków inwestycyjnych zostały w formie graficznej zilustrowane na poniższym wykresie.

Realizację zadań inwestycyjnych przyjętych w budżecie Gminy na 2018 rok:

L.p.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%	Uwagi
1	Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Cychrowska Wola, Lipinki, Celinów, Dziecinów, Edwardów, Łękawica, Paprotnia, Koziołek, Nowa Wola, Strzyżyna, Budy Augustowskie, Brzozówka, Broncin, Tomczyc , Kępa Niemojewska i Zakrzew"	360 000,00	354 074,00	98,35	wykonano w planowanym zakresie (24 szt.)
2	Odcinki sieci wodociągowej i kanalizacyjne na terenie gminy wykonywane w miarę zgłaszanych potrzeb	140 000,00	107 949,00	77,11	wykonano odcinki sieci wodociągowych (1,09 km) i kanalizacyjnych (0,24 km)
3	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowościach Wyborów, Grabów Zalesny w Gminie Grabów nad Pilicą	213 100,00	213 069,00	99,99	wykonano w planowanym zakresie
4	Zakup działek pod drogi gminne.	28 000,00	27 891,00	99,61	wykonano w planowanym zakresie
5	Wzrost e-potencjału Mazowsza-wkład Gminy	24 132,00	0,00	0,00	zwrot dotacji-wkładu gminy w grudniu, brak realizacji przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w zaplanowanym zakresie
6	Budowa wiaty gospodarczej w Grabowie nad Pilicą	50 000,00	49 929,00	99,86	wykonano w planowanym zakresie
7	Dofinansowanie zakupu motopompy dla OSP Łękawica	16 000,00	16 000,00	100,00	wykonano w planowanym zakresie
8	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Augustowie	136 000,00	135 380,00	99,54	wykonano w planowanym zakresie
9	Wyposażenie Gminnej Biblioteki Publicznej w zestawy komputerowe	25 000,00	24 954,00	99,82	wykonano w planowanym zakresie
10	Budowa siłowni plenerowej w sołectwie Augustów	25 000,00	24 443,00	97,77	wykonano w planowanym zakresie
Razem:		1 017 232,00	953 689,00	93,75	

Realizacja zadań wieloletnich:

L. p	Nazwa przedsięwzięcia	Nakłady na 2018	Wykonanie	%	
1	Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Cychrowska Wola, Lipinki, Celinów, Dziecinów, Edwardów, Łękawica, Paprotnia, Koziołek, Nowa Wola, Strzyżyna, Budy Augustowskie, Brzozówka, Broncin, Tomczyn , Kępa Niemojewska i Zakrzew"	360 000,00	354 074,00	98,35	Przedsięwzięcie realizowane od 2016 roku, w bieżącym roku wykonano 24 oczyszczalnie przydomowe. Planowana jest dalsza budowa oczyszczalni o przewidywanych nakładach w poszczególnych latach :2019-300 000 zł oraz 2020-2022 po 100 000 zł
2	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowościach Wyborów, Grabów Zalesny w Gminie Grabów nad Pilicą	213 100,00	213 069,00	99,99	Przebudowa drogi realizowana od 2017 roku, w 2018 roku wykonano odcinek drogi planowanym zakresie, zadanie kontynuowane w 2019 roku o przewidywanych nakładach 180 000zł.
3	Budowa wiaty gospodarczej w Grabowie nad Pilicą	50 000,00	49 929,00	99,86	Rozpoczęto budowę w 2018 roku wykonano w planowanym zakresie. Zadanie kontynuowane w 2019 roku o przewidywanych nakładach 40 000 zł łączne nakłady to kwota 90 000 zł
4	Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą -	0	0	0	Przedsięwzięcie realizowane w latach 2017-2021. W 2017 roku wykonaliśmy dokumentację projektową. W 2018 roku złożono wnioski o dofinansowanie, informację o otrzymaniu dofinansowania otrzymaliśmy w grudniu. W dniu 7.12.2018 roku ogłoszony był przetarg, który został unieważniony, ponieważ cena najkorzystniejszej oferty przewyższała kwotę, która przeznaczona była na sfinansowanie przedsięwzięcia. Dnia 03.01.2019 roku został ogłoszony II przetarg, w wyniku którego 05.03.2019 roku została podpisana umowa z wykonawcą na budowę. W związku z powyższym zmieniono okres realizacji i planowane nakłady w poszczególnych latach łączne nakłady to kwota 5 828 040 zł.

Realizacja bieżących remontów dróg, chodników i placów:

Lp.	Nazwa	Wartość
1	Wzmocnienie nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Grabów nad Pilicą ulica Sadowa i Kolonia Piaski	109 371,60
2	Wzmocnienie nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Tomczyn	135 054,00
3	Wzmocnienie nawierzchni drogi gminnej Broncin-Tomczyn	195 016,50
4	Wzmocnienie nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Augustów ul. Leśna i ul. Kolejowa	56 161,80
5	Remont drogi gminnej w miejscowości Brzozówka Zakęcie Gmina Grabów nad Pilicą	144 257,60
6	Wykonanie chodnika przy ul. Osiedle Nowowiejskie w Grabowie nad Pilicą	48 500,00
7	Utwardzenie placu przy Urzędzie Gminy	38 969,30
8	Zakup tłucznia na drogi gminne	127 341,34

2.3. Środki zewnętrzne

Środki zewnętrzne stanowią jedno z dodatkowych oraz istotnych źródeł finansowania realizowanych zadań gminy. Gmina Grabów nad Pilicą w całym 2018 roku złożyła łącznie 11 wniosków na środki zewnętrzne. 6 ze złożonych wniosków otrzymało dofinansowanie, 2 są w trakcie weryfikacji, a 3 oceniono negatywnie ze względu na np. ograniczoną alokację w naborze. Zadania objęte wnioskami dotyczą inwestycji drogowych, inwestycji w infrastrukturę sportową i rekreacyjną, edukację i szkolenia społeczeństwa, remonty i doposażenie OSP w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców.

Pozyskane środki zewnętrzne na podstawie złożonych w 2018 roku wniosków o dofinansowanie

Lp.	Nazwa zadania	Program	Wynik naboru	Wartość zadania	Dofinansowanie		
					wnioskowane	otrzymane	%
1	Budowa siłowni plenerowej w sołectwie Augustów	Mazowieckie Instrumenty Aktywizacji Sołectw Mazowsze 2018	przyznano	24 954,24	10 000,00	10 000,00	40

2	Wyposażenie Biblioteki Publicznej w zestawy komputerowe.	Mazowieckie Instrumenty Aktywizacji Sołectw Mazowsze 2018	przyznano	24 442,75	10 000,00	10 000,00	40
3	Budowa boiska wielofunkcyjnego na części działki nr 539 w Augustowie	Mazowieckie Instrumenty Wsparcia infrastruktury Sportowej Mazowsze 2018	nie przyznano	336 607,27	200 000,00	0,00	59
4	Budowa urządzeń małej architektury w Grabowie nad Pilicą	Mazowieckie Instrumenty Wsparcia infrastruktury Sportowej Mazowsze 2018	nie przyznano	81 164,95	60 873,00	0,00	75
5	Ja w internecie	Polska Cyfrowa 2014-2020	przyznano	53 760,00	53 760,00	53 760,00	100
6	Remont drogi gminnej Wyborów - Nowy Grabów	Rządowy Program na rzecz rozwoju oraz konkurencyjności regionów poprzez wsparcie w lokalnej infrastrukturze drogowej	nie przyznano	614 365,00	491 492,00	0,00	80
7	Budowa szkolnej hali widowiskowo - sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr 364, 366/2, 365, położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w Gminie Grabów nad Pilicą	Sportowa Polska 2018	przyznano	5 828 040,00	3 052 844,00	2 928 400,00	
8	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Wyborów i Grabów Zalesny w Gminie Grabów nad Pilicą	Budżet Województwa Mazowieckiego zadania z zakresu budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych	wniosek złożony	349 218,24	174 609,12	w trakcie weryfikacji	50

	Przebudowa odcinka drogi gminnej we wsi Dąbrówki, gmina Grabów nad Pilicą	Budżet Województwa Mazowieckiego zadania z zakresu budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych	wniosek złożony	196 389,67	98 194,83	w trakcie weryfikacji	50
9	Remont centralnego ogrzewania w OSP w Grabowie nad Pilicą	Budżet Województwa Mazowieckiego na zadanie "Mazowieckie Strażnice OSP-2018"	przyznano	24 600,00	50 000,00	23 742,00	97,00
10	Doposażenie OSP	Ministerstwo Sprawiedliwości-Fundusz Sprawiedliwości	przyznano	13 476,77	13 342,00	13 342,00	99,00

W rankingach finansowych samorządu terytorialnego sytuujemy się coraz wyżej i tak na 1559 gmin wiejskich gmina Grabów nad Pilicą znalazła się na 504 miejscu według IV Europejskiego Kongresu Samorządów z 2018 roku co świadczy o rozwoju gminy i pozytywnie wpływa na jakość życia naszych mieszkańców.

3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

3.1. Informacja o prawie własności

STAN MIENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – GMINY WIEJSKIEJ GRABÓW NAD PILICĄ na dzień 31 grudnia 2018 roku

STAN MIENIA KOMUNALNEGO wynikający z:	DANE	
	RZECZOWO (ha)	FINANSOWO (zł)
Własności praw majątkowych		
Grunty komunalne	89,92	3 228 651
- pozostające w zasobie	86,77	3 110 621
- przekazane w trwałą zarząd	2,82	89 852
- będące w użytkowaniu wieczystym	0,33	28 178

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	POWIERZCHNIA [ha]	WARTOŚĆ [zł]
1.	Grunty rolne	37,13	756 505
2.	Lasy i grunty leśne	24,87	559 022
3.	Tereny zabudowy przemysłowej /stacje uzdatniania wody, oczyszczalnia ścieków, przepompownie/	1,40	111 765
4.	Tereny zabudowy przemysłowo-usługowej przekazane w użytkowanie wieczyste	0,33	28 178
5.	Tereny zabudowy mieszkaniowej	0,28	15 527
6.	Tereny zabudowane o innym przeznaczeniu – szkoły, służba zdrowia, budynki administracyjno-biurowe, garaże, strażnice	6,40	199 343
7.	Drogi	17,39	1 470 113
8.	Tereny pozostałe	2,12	88 198
Ogółem		89,92	3 228 651

3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego

W trakcie 2018 roku:

przybyło:

- gmina otrzymała w wyniku darowizny od osoby fizycznej działkę gruntu oznaczoną numerem ewidencyjnym 174/12 o pow.0,1332 ha położoną w obrębie geodezyjnym Wymysłów z umiejscowionym na niej wodociągiem wiejskim – wartość 2 850,40 zł;
- gmina otrzymała w wyniku darowizny od osoby fizycznej działkę gruntu oznaczoną numerem ewidencyjnym 4/14 o pow.0,15 ha położoną w obrębie geodezyjnym Kępa Niemojewska na poszerzenie drogi gminnej – wartość 3 850,00 zł;
- gmina zakupiła z przeznaczeniem na poszerzenie drogi gminnej dz.nr 209/1 o pow. 0,0489 ha położoną w obrębie geodezyjnym Grabów nad Pilicą – wartość 21 539,30 zł;
- gmina zakupiła nieruchomość z przeznaczeniem na poszerzenie drogi gminnej oznaczona numerami ewidencyjnymi działek 115/38 o pow.0,0025 ha i 115/39 o pow.0,0128 ha – wartość 6 351,50 zł;

ubyło:

- 1,62 ha (działki rolne) jako zwrot na Skarb Państwa mylnie skomunalizowanych przez Wojewodę Mazowieckiego działek położonych w obrębie geodezyjnym Grabowska Wola-Lipinki – wartość 31 506 zł;

- 0,5605 ha w wyniku przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na wniosek użytkownika wieczystego – dz.291/3 położona w Grabowie nad Pilicą – wartość 58 500 zł.

W roku 2018 przeznaczono do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości rolną o pow.1,19 ha położoną w obrębie geodezyjnym Grabowska Wola-Lipinki – cena wywoławcza 65 000,00 zł , na nieruchomości jest możliwa zabudowa w pasie 100 metrów od drogi publicznej. Przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, gdyż nie było chętnych do zakupu.

W roku 2018 przeprowadzono 41 procedur w sprawie zatwierdzenia podziałów nieruchomości, wydano 33 decyzje z upoważnienia Wójta Gminy Grabów nad Pilicą zatwierdzające mapy z projektami podziałów.

3.3. Dochody z tytułu wykonywania praw własności

Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosły 1 122,32 zł.

Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych gminy na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosły 57 960,60 zł.

4. OCHRONA ZDROWIA

Zadania w ochronie zdrowia gmina Grabów nad Pilicą wykonuje głównie poprzez swój Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Część zadań dla mieszkańców naszej gminy realizuje też Ośrodek Zdrowia w Studziankach Pancernych, Głowaczowie, Mniszewie i Warce.

SPZOZ w Grabowie nad Pilicą realizuje zadania podstawowej opieki zdrowotnej i stomatologii wynikające z kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, jak również zadania realizowane wspólnie. Najczęściej są to elementy profilaktyki prozdrowotnej. Do wykonywania wszelkich zadań gmina użyczyła zakładowi nowoczesny w znacznej części nowy obiekt, doskonale wyposażony służący do świadczenia usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej jak również stomatologii.

Obiekt jest funkcjonalny zgodny z najnowszymi standardami i przepisami. Posiada ok 350m² powierzchni użytkowej i zajmuje ok. 2000m gruntu.

Budżet SPZOZ-u w 2018 roku zamknął się kwotą ok. 950 tys. zł., a wypracowany zysk wyniósł ponad 81 tys. zł.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej na dzień 31.12.2018r. miał:

- 3116 aktywnych deklaracji do lekarzy POZ,
- 3449 aktywnych deklaracji do pielęgniarki POZ,
- 422 aktywnych deklaracji higieny szkolnej,
- 1403 aktywnych deklaracji do położnej POZ.

W 2018r. udzielono 12998 porad lekarskich. W SPZOZ w Grabowie nad Pilicą pacjenci przyjmowani są codziennie bez konieczności wcześniejszego zapisu, każdy pacjent jest przyjęty w dniu zgłoszenia. Usprawniono system wydawania recept na leki stałe poprzez zastosowanie technologii informatycznych co znacząco skróciło czas oczekiwania w kolejce.

W gabinecie pielęgniarki POZ w 2018r. udzielono 2490 świadczeń profilaktycznych leczniczych. W gabinecie pielęgniarki wykonywane są między innymi szczepienia ochronne zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych, wykonywane są również bilanse zdrowia u dzieci, testy przesiewowe, badania EKG i inne. Wśród uczniów szkół prowadzona jest profilaktyka fluorkowa. W 2018r. pielęgniarki pobrały materiał do badań laboratoryjnych od 1836 pacjentów.

Położna POZ w 2018r. wykonała ponad 100 wizyt patronażowych u noworodków, prowadziła ponadto edukację przedporodową u zgłaszających się ciężarnych pacjentek. Wizyty odbywały się w gabinecie jak również w trakcie wizyt domowych.

W gabinecie stomatologa realizowane były usługi zakontraktowane przez NFZ jak również ponadstandardowe, prowadzone były przeglądy stomatologiczne dla uczniów szkół gminy Grabów nad Pilicą jak również wśród uczniów ze szkół z gminy sąsiedniej.

W SPZOZ prowadzony jest program szybkiej diagnostyki onkologicznej, wystawiane są karty DIL0 dla pacjentów z podejrzeniem choroby nowotworowej.

W 2018r. czterokrotnie prowadzono dla zapisanych pacjentów akcje profilaktycznych badań diagnostycznych między innymi badanie wzroku, badanie słuchu, badanie ECHO serca, Doppler naczyń tętniczych, Doppler naczyń żylnych i inne.

Oprócz zadeklarowanych pacjentów przyjmowani są tzw. pacjenci jednorazowi, spoza listy POZ zgłaszający się z nagłym zachorowaniem.

Podsumowując raport w części dotyczącej służby zdrowia na terenie gminy Grabów nad Pilicą należy podkreślić następujące zalety jego funkcjonowania:

- realizacja kilku programów szczególnie w profilaktyce,
- pełne zabezpieczenie mieszkańców w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej,
- przyjęcie wszystkich pacjentów w dniu zgłoszenia bez konieczności wcześniejszego zapisu,
- opieka stomatologiczna w tym profilaktyka wśród dzieci i młodzieży,
- opieka nad kobietami w ciąży, noworodkami i małymi dziećmi,
- rentowność zakładu (brak jakichkolwiek długów).

5. POMOC SPOŁECZNA

5.1. Podstawowa działalność

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od 1990 r. funkcjonuje jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, mieści się w Grabowie nad Pilicą przy ul. Parkowej 2.

Jest on jednym z realizatorów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2015-2023, czyli dokumentu wyznaczającego ogólne kierunki działań na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców gminy. Jego głównym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

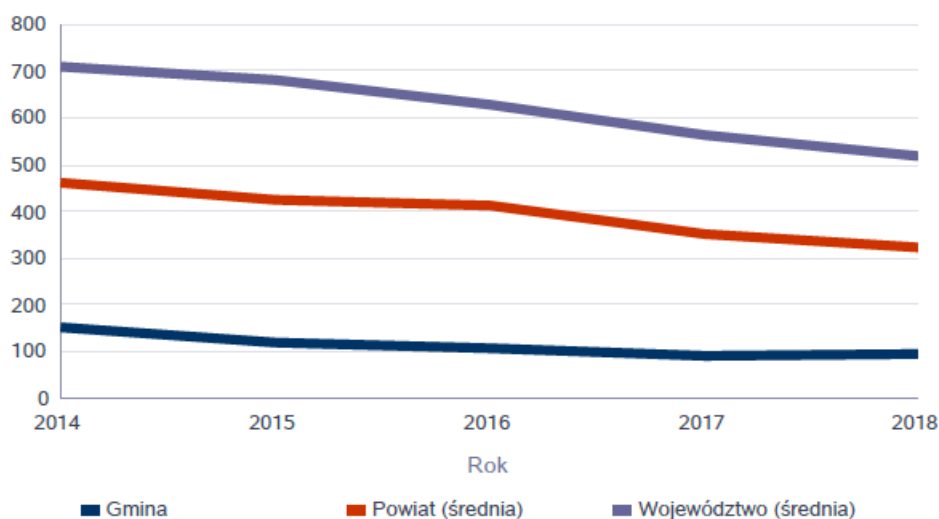
Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z budżetu Gminy Grabów nad Pilicą oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

UDZIELONE ŚWIADCZENIA W 2018 ROKU GOPS

	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	LICZBA RODZIN
1		2	4
ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	27	268	26
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	15	42	15
POSIŁEK	34	3 030	17
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	36	X	35
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	1
PRACA SOCJALNA	X	X	60
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej oraz schronisku dla bezdomnych	2	24	2

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE DECYZJI UDZIELONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

	Liczba świadczeniobiorców				
	2014	2015	2016	2017	2018
Gmina	151	118	107	91	96
Powiat (średnia)	460	426	412	351	323
Województwo (średnia)	708	682	628	562	520

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	LICZBA RODZIN - OGÓŁEM
UBÓSTWO	50
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	31
BEZROBOCIE	19
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	18
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	12
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	12
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	7
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIETNE	4
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	3
SYTUACJA KRYZYSOWA	1

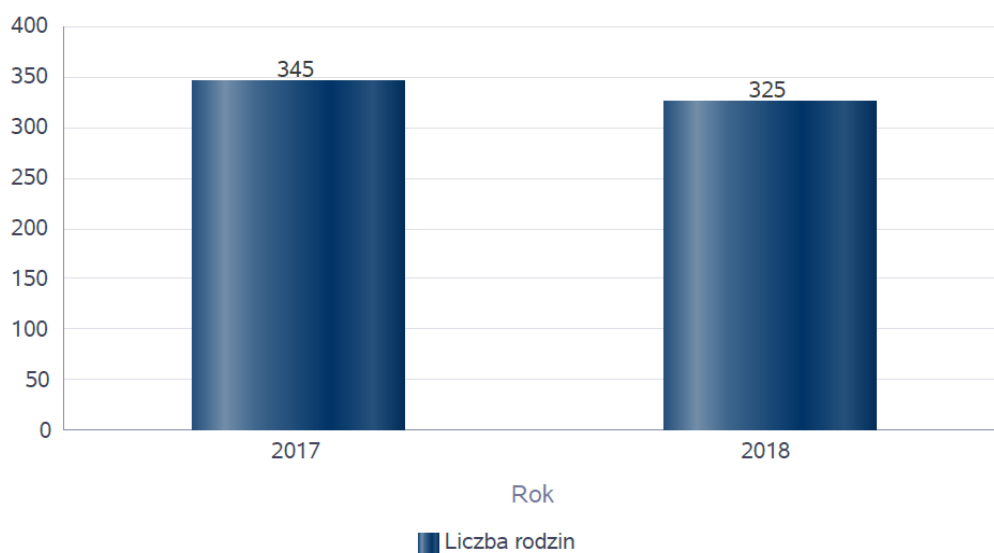
W 2018 r. pracownicy GOPS przyjęli 223 wnioski a Kierownik z upoważnienia Wójta wydał 286 decyzji o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, 350 wniosków i 366 decyzji w sprawie świadczeń wychowawczych, 18 wniosków i 18 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 382 wniosków i 382 decyzje o wypłatę świadczeń Dobry Start dla 589 dzieci.

REALIZACJE ŚWIADCZEŃ W 2018 ROKU WG RODZAJÓW

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłat	Liczba decyzji	Liczba świadczeniobiorców
Dobry Start	<u>589</u>	382	589
Dodatek w okresie urlopu wychowawczego - opieka nad jednym dzieckiem	<u>120</u>	26	26
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji do 5 roku	<u>35</u>	8	8
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji powyżej 5 roku	<u>142</u>	23	26
Dodatek z tytułu nauki poza miejscem zamieszkania - dojazd	<u>403</u>	95	128
Dodatek z tytułu nauki poza miejscem zamieszkania - zamieszkanie	<u>175</u>	44	55
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	<u>559</u>	191	339
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania - art. 11a ust.1 pkt 1	<u>67</u>	10	14
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	<u>23</u>	14	14
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	<u>892</u>	120	153
Fundusz alimentacyjny do 18 roku życia	<u>336</u>	30	58
Fundusz alimentacyjny od 18 do 25 roku życia	<u>28</u>	7	7
Jednorazowe świadczenie "Za życiem"	<u>2</u>	2	2
Specjalny zasiłek opiekuńczy	<u>14</u>	5	5
Specjalny zasiłek opiekuńczy - składka FUZ	<u>3</u>	1	1
Specjalny zasiłek	<u>4</u>	2	2

opiekuńczy - składka ZUS			
Świadczenie pielęgnacyjne	<u>113</u>	15	15
Świadczenie pielęgnacyjne - składka ZUS	<u>101</u>	14	14
Świadczenie rodzicielskie - jedno dziecko	<u>85</u>	16	16
Świadczenie wychowawcze	<u>6697</u>	703	560
Zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	<u>25</u>	25	25
Zasiłek dla opiekuna	<u>24</u>	2	2
Zasiłek pielęgnacyjny	<u>921</u>	165	165
Zasiłek rodzinny na dziecko do 5 lat	<u>1208</u>	187	229
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 18-24 lat	<u>327</u>	58	64
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 5-18 lat	<u>3618</u>	349	615

Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych

5.2 Realizacja programów

Pomoc osobom uprawnionym do alimentów

W 2018 r. w stosunku do zamieszkałych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą dłużników alimentacyjnych prowadzono następujące działania:

- wystąpiono do organu właściwego dla dłużnika z wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w 20 przypadkach,
- wysłano 21 wezwań na wywiad alimentacyjny,
- przeprowadzono 14 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 14 oświadczeń majątkowych,
- wysłano do dłużników alimentacyjnych 22 informacje o przyznaniu osobie uprawnionej do świadczeń z funduszu alimentacyjnego o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami ww. należności oraz informację o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa,
- przekazano komornikowi sądowemu 16 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,
- zobowiązano 5 dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotni albo poszukujący pracy,
- zwrócono się z 9 wnioskami do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- przekazano innym gminom 18 informacji o działaniach podjętych wobec dłużników alimentacyjnych,
- przekazano 18 szczegółowych informacji dotyczących dłużników alimentacyjnych na wnioski o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych skierowane przez komisariaty Policji wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwił przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub wyrejestrował się z Powiatowego Urzędu Pracy lub nie podjął proponowanego zatrudnienia, złożono 12 wniosków do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo niealimentacji określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego,
- wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w 10 przypadkach.
- wydano 6 decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Podejmowane działania powodują systematyczny wzrost ściągłości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2018 r. na konto Gminy Grabów nad Pilicą dokonano wpłat od dłużników alimentacyjnych w wysokości 34 019,22 zł, przy wypłaconej kwocie 133 677,43 zł. na świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Od czerwca 2014 r. rodziny wielodzietne na mocy rządowego programu dla rodzin wielodzietnych mogą starać się o uzyskanie Karty Dużej Rodziny o zasięgu ogólnopolskim. Program adresowany jest do rodzin z co najmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, a dzieci do 18 roku życia lub do czasu ukończenia nauki,

maksymalnie do ukończenia 25 roku życia. Osoby niepełnosprawne otrzymują Kartę na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności. Uczestnicy Programu mogą korzystać z ulg na terenie całego kraju, np. na bilety wstępów do muzeów, parków narodowych czy zakup biletów na przejazdy kolejowe.

W 2018 r. wydanych zostało 29 kart dla 7 rodzin, a od początku Programu do grudnia 2018 r. wydano 393 karty dla 72 rodzin.

Pomoc dzieciom pozbawionym opieki biologicznych rodziców

Pieczą zastępczą realizowaną jest w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: spokrewnione rodziny zastępcze, niezawodowe oraz zawodowe rodziny, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzinnego domu dziecka.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., pokrywano należność za pobyt w pieczy zastępczej dla 2-łki dzieci.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje zadania określone w „Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2016-2020” oraz działania określone w "Programie Wspierania Rodziny na lata 2016-2018".

W 2018 r. odbyło się 16 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło łącznie 8 Niebieskich Kart, w tym:

- „Niebieskie Karty” założone przez pracowników socjalnych – 1,
- „Niebieskie Karty” założone przez inne instytucje – 7.

W 2018 r. procedurą „Niebieskiej Karty” objętych było 16 rodzin, przy czym w jednej rodzinie niejednokrotnie założono kilka Niebieskich Kart. W ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty” przeprowadzono działania zmierzające do rozwiązania problemu przemocy w rodzinie.

Program „Niebieska Karta”	Liczba założonych kart
„Niebieskie Karty” założone przez pracowników socjalnych	1
„Niebieskie Karty” założone przez inne instytucje	7
Łącznie	8
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w 2018 r.	16

Asystent rodziny

W celu realizacji zadań związanych ze wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w 2018 r. GOPS zatrudnił 1 asystenta rodziny. Koszty wynagrodzenia asystenta rodziny zatrudnionego w oparciu o umowę o pracę (w wymiarze 0,5 etatu) zostały dofinansowane ze środków otrzymanych od Wojewody Mazowieckiego w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”, ogłoszonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Asystent w 2018 roku współpracował z 7 rodzinami, w których wychowywało się 18- ro dzieci.

Świadczenie wychowawcze 500+

Rok 2018 był kolejnym rokiem realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspakajaniem jego potrzeb życiowych.

W przypadku ubiegania się o świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko nie jest brany pod uwagę dochód rodziny i nie są wymagane dokumenty potwierdzające dochód członków rodziny.

Świadczenie wychowawcze przysługuje również na pierwsze dziecko (najstarsze dziecko w rodzinie do ukończenia przez nie 18-go roku życia) lub jedyne dziecko w rodzinie w przypadku rodzin, w których dochód na osobę nie przekroczy 800 zł. netto lub 1 200 zł. netto w przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne lub dziecko powyżej szesnastego roku życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie wychowawcze wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko i jest wypłacane do dnia ukończenia osiemnastego roku życia. Jest to świadczenie nieopodatkowane. Nie jest także liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia. Dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń rodzinnych.

W 2018 r. do GOPS wpłynęło 384 wnioski dotyczące świadczenia wychowawczego.

Wsparciem Programu „Rodzina 500+” zostało objętych 325 rodzin, w tym 230 rodzin otrzymało pomoc na pierwsze dziecko, spełniających kryterium dochodowe, tj. ok 71 % wszystkich rodzin uprawnionych. W tym zakresie wydano 407 decyzji administracyjnych. W całym 2018 roku wypłacono świadczenie dla 560 dzieci. Wypłacono 6 669 świadczeń, z tego 12 świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na podstawie decyzji wydanych przez Wojewodę Mazowieckiego.

INFORMACJA O LICZBIE RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500 +

Wyszczególnienie	Liczba rodzin
Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze, w tym:	325
na jedno dziecko	156
na dwoje dzieci	120
na troje dzieci	39
na czworo dzieci	8
na pięcioro dzieci	1
na sześcioro dzieci	1

W porównaniu do roku 2017 liczba świadczeniobiorców spadła o 20 rodzin.

5.3 Realizacja programów profilaktycznych

Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych

W 2018 roku był realizowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Program Przeciwdziałania Narkomanii przyjęty Uchwałą Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą Nr 25.171.2017 z dnia 15 grudnia 2017 roku.

Głównym realizatorem Gminnego Programu była Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą.

W 2018 r. odbyło się 6 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). Komisja wydała 4 pozytywne postanowienia o zgodności lokalizacji miejsc sprzedaży napojów alkoholowych z obowiązującymi uchwałami Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą.

Dla 2 osób sfinansowano zakup usługi medycznej podtrzymującej abstynencję alkoholową.

Programy profilaktyczne

Wzorem lat ubiegłych, w 2018 r. na terenie szkół realizowane były programy profilaktyczne mające na celu przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży, takim jak: agresja, przemoc oraz spożywanie środków psychoaktywnych i alkoholu. Działania te podejmowane były w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Grabów nad Pilicą na 2018 rok i finansowane z pobieranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2018 r. w programach oraz szkoleniach profilaktycznych udział wzięło:

- 456 uczniów szkół podstawowych i gimnazjum,
- 6 osób pracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, w tym nauczycieli i pedagogów szkolnych,
- ok. 250 rodziców.

W ramach działań profilaktycznych w 2018 roku dofinansowane było wynagrodzenie trenera prowadzącego pozaszkolne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży.

Sfinansowano również wyjazd dla 5 osób z Drużyny Pożarniczej na obóz szkoleniowo- profilaktyczny do Kątów Rybackich.

Organizacja wyjazdów oraz kolonii dla dzieci i młodzieży .

Ze środków na realizację działań profilaktycznych dofinansowano wyjazd 20 osobowej grupy dzieci i młodzieży z Grupy Oazowej w Góry Stołowe oraz 17 - rga dzieci do Krynicy Górskiej. W czasie tych wyjazdów realizowany był program profilaktyczny. Szczególny nacisk położony został na dostarczenie wiedzy o szkodliwości środków uzależniających: papierosów, alkoholu, narkotyków, a zwłaszcza dopalaczy. Poprzez realizację programu socjoterapeutycznego nastąpiło u dzieci zwiększenie wiedzy na temat skutków uzależnień, konsekwencji stosowania przemocy, w szczególności przemocy rówieśniczej, uczyły się umiejętności odmawiania („nie biorę”, „nie piję”, „nie palę”), nastąpiła u nich poprawa w nawiązywaniu relacji interpersonalnych i rozwiązywaniu problemów. Uczestnicy mieli okazję do poszerzenia swojej wiedzy z zakresu: geografii, przyrody, historii, kultury regionu, a także do rozwoju swoich zainteresowań i talentów.

W trakcie roku były również organizowane różne uroczystości, np: " Tydzień Profilaktyki", "Bieg Patrona Zespołu Szkół w Grabowie nad Pilicą", oraz wyjazdy profilaktyczne jednodniowe, np. do Grójca, Radomia oraz Magicznych Ogrodów, które zawierały program profilaktyczny.

Wzorem lat ubiegłych zorganizowano Wigilię dla osób starszych, samotnych oraz członków rodzin z problemem alkoholowym w grudniu 2018 roku, wzięto w niej udział 110 osób.

Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą

Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą, działający od 10 maja 2018 roku był czynny przez 3 godziny 1 raz w miesiącu w godzinach popołudniowych.

Dyżurujący w Punkcie terapeuta z zakresu terapii uzależnień oferował mieszkańcom gminy następujące formy pomocy:

- udzielał porad w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych- dla 9 osób, oraz dla 5 osób współuzależnionych,
- świadczył pomoc terapeutyczną dla 4 osób,
- odbył konsultacje z 3 osobami doznającymi przemocy,
- wskazywał placówki, w których można podjąć leczenie odwykowe,

- świadczył pomoc prawną z zakresu prawa rodzinnego (2 rozmowy dotyczące problemów wychowawczych),
- odbyła się 1 konsultacja dotycząca radzenia sobie w traumie.

Ta forma pomocy dla mieszkańców Gminy Grabów nad Pilicą będzie nadal realizowana.

6.GOSPODARKA KOMUNALNA

6.1.Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

Gmina Grabów nad Pilicą zobowiązana jest do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody oraz niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków mając na uwadze ochronę interesów odbiorców usług oraz wymagań ochrony środowiska, a także optymalizację kosztów.

Gmina w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarcza wodę na terenie gminy Grabów nad Pilicą. Ilość dostarczonej odbiorcom wody w 2018 roku wyniosła 127 372 m³. Prace związane z budową sieci wodociągowej zostały rozpoczęte w 1993r. Długość wybudowanej sieci wodociągowej na dzień 31.12.2018r. wyniosła 104,26 km, natomiast ilość przyłączy wodociągowych wynosiła 1 631.

Źródłem wody dla Gminy Grabów nad Pilica i odbiorców są ujęcia wód podziemnych:

1. SUW Łękawica – woda wydobywana z głębokości 51m zaopatruje 6 miejscowości .
2. SUW Kępa Niemojewska – woda wydobywana z głębokości 41m zaopatruje 1 miejscowość.
3. SUW Grabów nad Pilicą – woda wydobywana z głębokości 60m zaopatruje 20 miejscowości

Jakość wody jest stale monitorowana i w celu zapewnienia najlepszych parametrów i stałego ciśnienia stacje utrzymane są w najlepszej sprawności. Jakość świadczonych usług wodociągowych jest zgodna z obowiązującym prawem.

6.2. Zbiorowe odprowadzanie ścieków

Gmina Grabów nad Pilicą w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków oczyszcza ścieki doprowadzane z terenu gminy. Ogólna ilość odebranych z terenu gminy Grabów nad Pilicą ścieków w 2018 roku wynosiła 54 955,80 m³.

Do gminnej oczyszczalni ścieków przyjmowane są ścieki tylko z terenu gminy Grabów nad Pilicą. Dostarczane są zarówno siecią kanalizacyjną jak i dowożone wozami asenizacyjnymi z indywidualnych szamb szczelnych. Na 31.12.2018r. podłączonych na 44,67 km odcinku sieci było 517 gospodarstw domowych oraz innych podmiotów.

Istniejąca zmodernizowana mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych (zmiana systemu pracy na przepływowy) znajduje się w miejscowości Grabów nad Pilicą, ul. K. Pułaskiego 104.

6.3. Nadzór i kontrola na jakością świadczonych usług

Na terenie gminy Grabów nad Pilicą z usług wodociągowych korzysta blisko 100% ludności, natomiast z usług kanalizacyjnych korzysta ok. 35 % mieszkańców (na 45 km odcinku sieci kanalizacyjnej podłączonych jest ponad 500 gospodarstw domowych). Ze względu na to że gmina Grabów nad Pilicą charakteryzuje się zabudową mieszkaniową jednorodzinną rozproszoną realizowane jest przedsięwzięcie współuczestniczenia w kosztach w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków u osób fizycznych. Dotychczas zrealizowano budowę 168 przydomowych oczyszczalni ścieków. W tym w 2018 roku wybudowane zostało 24 przydomowe oczyszczalnie ścieków w dwóch miejscowościach – Brzozówka oraz Budy Augustowskie.

Lokalny rynek odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych charakteryzuje się stałym, chociaż nieznacznym przyrostem ich liczby. Związane jest to z budową nowych odcinków sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a także z powstawaniem nowych nieruchomości mieszkalnych.

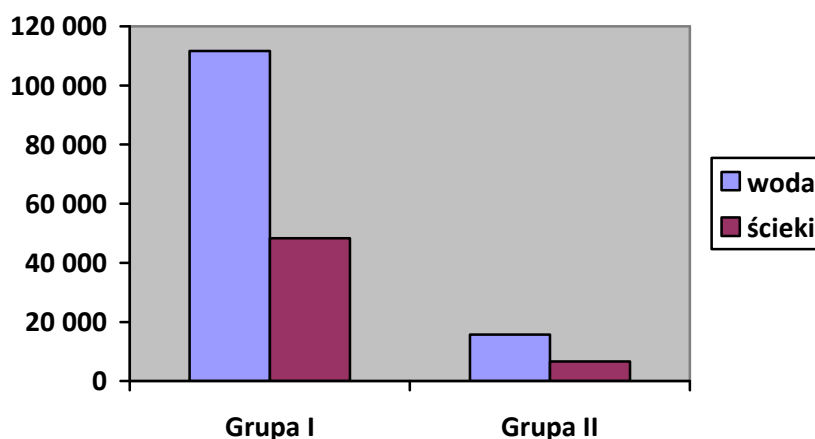
Gmina Grabów nad Pilicą zapewnia wysoką jakość świadczonych usług, niezawodność zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Na bieżąco wykonuje remonty sieci oraz urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych. Wykorzystanie informacji o przed awaryjnych stanach obiektu pozwala ograniczyć koszty eksploatacji systemu przez ograniczenie kosztów przywrócenia obiektu – po awarii, do stanu pierwotnego. Jednocześnie Gmina prowadzi działalność inwestycyjną w tym zakresie.

W celu poprawy jakości usług Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi bieżącą i stałą kontrolę procesów produkcyjnych, co pozwala na natychmiastową reakcję w przypadku jakichkolwiek zakłóceń w procesie, a także na stałą kontrolę parametrów jakościowych. Stały nadzór nad jakością wody prowadzi zgodnie z ustawowym obowiązkiem - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach. Ponadto prowadzona jest regularna kontrola jakości wody podawanej do sieci w ramach monitoringu kontrolnego – raz na kwartał, oraz w ramach monitoringu przeglądowego – raz w roku. Badania wykonuje na zlecenie akredytowane laboratorium zewnętrzne. Także ścieki oczyszczone i surowe zgodnie z warunkami pozwolenia wodnoprawnego i obowiązującymi przepisami poddawane są analizie przez akredytowane laboratorium zewnętrzne.

Dla poprawy jakości obsługi usługobiorców Gmina prowadzi systematyczną kontrolę pracy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz obsługuje telefon

interwencyjny. Pozwala to na bezzwłoczne usuwanie wszelkich awarii na sieciach.

SPRZEDAŻ WODY I ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW

Grupa I- odbiorcy indywidualni i instytucje budżetowe

Grupa II- odbiorcy prowadzący działalność przemysłową i usługową

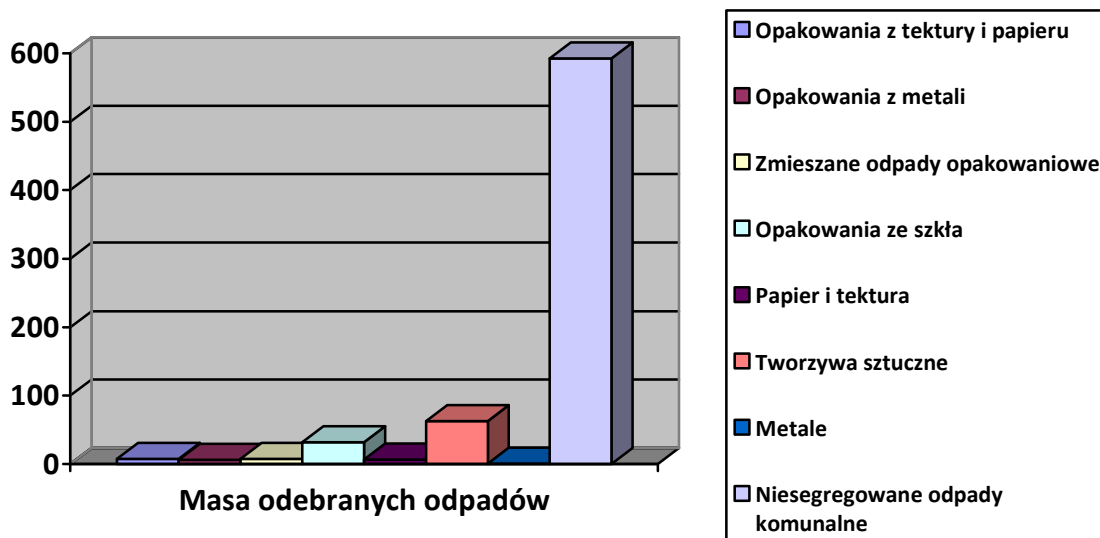
6.4. Gospodarka odpadami komunalnymi

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Grabów nad Pilicą realizowane były przez firmę Toensmeier Wschód Sp. z o.o. Radom, Zakład Usług Komunalnych w Warce, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „EKO-MAX” Tadeusz Paprocki w Warce oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych ATK Recykling Radom. Firma ATK Recykling została wybrana w trybie ustawy o zamówieniach publicznych. Pozostałe trzy firmy odbierają odpady komunalne od firm oraz z działek rekreacyjnych.

Właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Grabów nad Pilicą mają możliwość selektywnego zbierania odpadów bezpośrednio na terenie nieruchomości. Odbiorem odpadów zostały objęte następujące frakcje odpadów: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, szkło, papier, tworzywa sztuczne, metale oraz opakowaniowe odpady wielomateriałowe. Odpady zmieszane odbierane są od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy z częstotliwością co dwa tygodnie, natomiast odpady zbierane selektywnie raz na cztery tygodnie. Ponadto w okresie od marca do listopada 2018r. jeden raz na miesiąc były odbierane odpady ulegające biodegradacji. Odbiór odpadów wielkogabarytowych i wyeksploatowanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon oraz chemikalia odbywał się poprzez odbieranie wystawionych ww. odpadów przez właścicieli przed swoimi nieruchomościami jeden raz na pół roku.

Mieszkańcy są zobowiązani do oddawania odpadów komunalnych zgodnie z harmonogramem dla poszczególnych miejscowości a deklarujący zbiórkę odpadów komunalnych w sposób selektywny, do przestrzegania zasad prawidłowej segregacji.

ODEBRANE ODPADY KOMUNALNE Z TERENU GMINY GRABÓW NAD PILICĄ W 2018 ROKU Z PODZIAŁEM NA FRAKCJE (w Mg)

Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą Uchwałą Nr 13.100.2016 z dnia 08 listopada 2016r. ustaliła metodę obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy od gospodarstwa domowego. Metoda naliczania opłaty od gospodarstwa domowego wydaje się najbardziej korzystna. Jej zastosowanie umożliwi stabilne kształtowanie wysokości opłaty. Nie wymusza ciągłości zmian w deklaracji. Metoda ta jest sprawdzoną w Gminie Grabów nad Pilicą bowiem funkcjonuje od kilku lat.

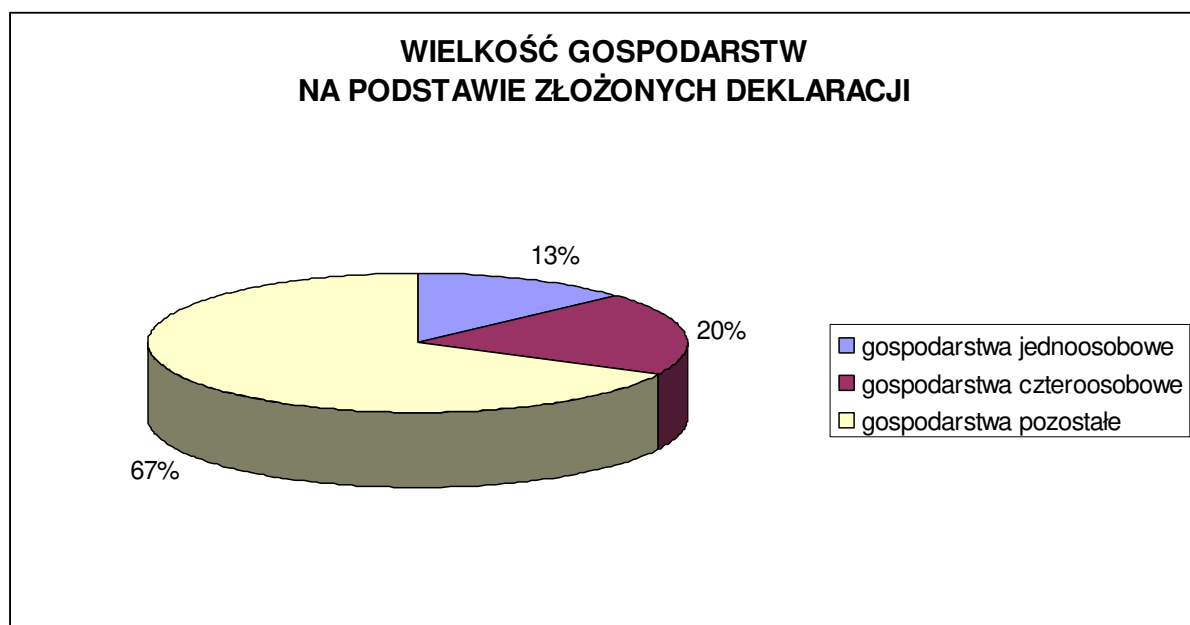
Zgodnie z w/w uchwałą miesięczna opłata od gospodarstwa domowego w 2018r. za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie zbieranymi w sposób selektywny wynosiła 36 zł, natomiast w przypadku zbierania selektywnego odpadów komunalnych wynosiła 21 zł.

Ponadto zgodnie z w/w uchwałą dla gospodarstw jednoosobowych Rada Gminy ustaliła niższą stawkę. W przypadku, gdy gospodarstwo jednoosobowe nie zbiera odpadów komunalnych w sposób selektywny miesięczna stawka wynosiła 30 zł, natomiast w przypadku zbierania selektywnego odpadów wynosiła 15 zł.

Zgodnie z art. 6r ust.2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu.

Liczba nieruchomości jednorodzinnych zamieszkałych na dzień 31.12.2018r. (tzw. nieruchomości zamieszkałe stale) na podstawie złożonych deklaracji wyniosła 1 284. Po przeanalizowaniu każdej nieruchomości terenu gminy Grabów nad Pilicą, liczba gospodarstw domowych jednoosobowych wyniosła 166, natomiast pozostałe gospodarstwa stanowią dwie lub więcej osób. Najwięcej gospodarstw domowych jest czteroosobowych (ok. 250). Z tej liczby 96 % nieruchomości zadeklarowało selektywną zbiórkę odpadów komunalnych.

W Gminie Grabów nad Pilicą nastąpiło w ostatnim czasie przeobrażenie systemu gospodarki odpadami. System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych jest wciąż udoskonalany. Celem zmian jest doprowadzenie do zwiększenia ilości odzyskiwanych surowców wtórnych oraz zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez umieszczanie ich na składowiskach. Właśnie dla osiągnięcia tych celów konieczna jest budowa sprawnego systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.

7. OŚWIATA I WYCHOWANIE

7.1. Baza lokalowa i stan organizacji

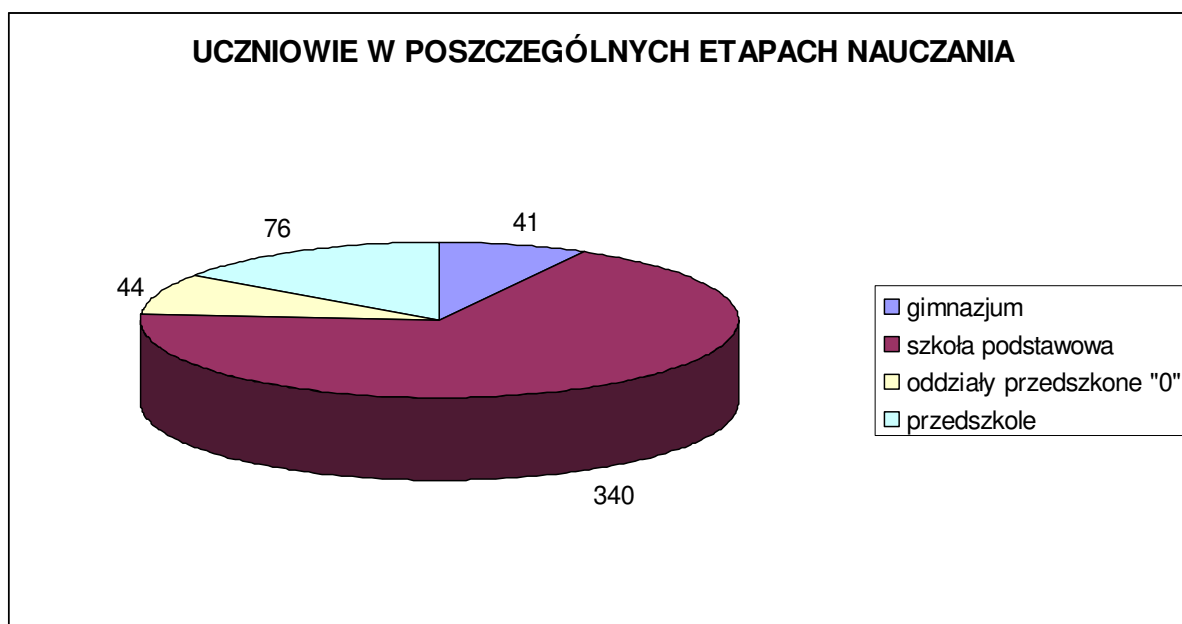
Gmina Grabów nad Pilicą podzielona jest na dwa obwody szkolne:

- obwód Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy Polskich spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą z siedzibą przy ul. Parkowej, działająca w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą obejmuje miejscowości: Kępa Niemojewska, Zakrzew, Grabów Zaleśny, Tomczyn, Broncin, Cychrowska Wola, Grabowska Wola, Utniki, Grabina, Zwierzyniec, Nowa Wola, Koziółek, Grabów nad Pilicą, Brzozówka, Wyborów, Nowy Grabów, Lipinki, Paprotnia, Czerwonka, Strzyżyna, Łękawica, Celinów, Dziecinów, Edwardów.
- obwód Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie z siedzibą przy ul. Wspólnej obejmuje: Augustów, Budy Augustowskie, Dąbrówki.

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą funkcjonują:

- Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą składający się z przedszkola i szkoły podstawowej,
- Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie.

Na dzień 01.09.2018 roku do wszystkich szkół uczęszczało łącznie 501 uczniów w tym gimnazjum- 41 uczniów, szkoła podstawowa- 340 uczniów, oddziały przedszkolne- 44 uczniów i przedszkole- 76 uczniów.

Bardzo istotnym czynnikiem w realizacji procesu nauczania jest dbałość o ciągłe wzbogacanie placówek w nowoczesny sprzęt, pomoce dydaktyczne, nowoczesne technologie co niewątpliwie poprawia jakość kształcenia między innymi poprzez rozbudzanie zainteresowania nowościami technicznymi oraz umacnianie osobowości ucznia, co czyni go bardziej wartościowym w otaczającej rzeczywistości.

Uwzględniając ten fakt placówki na bieżąco wyposażane są w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne, w tym : komputery, laptopy, tablety, cyfrowe aparaty fotograficzne, tablice interaktywne i inne. W coraz szerszym zakresie wykorzystuje się sprzęt elektroniczny w celu uatrakcyjnienia procesu dydaktycznego. Stały rozwój bazy dydaktycznej pochłania określone nakłady finansowe.

Dodatkowe zakupy możliwe są między innymi dzięki pozyskiwanym środkom z różnych źródeł między innymi udział w realizacji projektów.

Gminie Grabów nad Pilicą w 2018 roku została zwiększona część oświatowa subwencji ogólnej z 0,4 % rezerwy w roku 2018 z tytułu dofinansowania wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych (biologia, geografia, chemia i fizyka) dla Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie

W roku 2018 na terenie Gminy Grabów nad Pilicą realizowane były następujące projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych dotyczące szkół i placówek oświatowych:

Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą:

- Mleko w szkole
- Owoce i warzywa w szkole
- Szkolny Klub Sportowy (Unia Związków Sportowych Warszawy i Mazowsza)

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych podlega ciągłej modernizacji. Działania te powodują, że baza lokalowa spełnia określone standardy i normy użytkowe.

We wszystkich szkołach znajdują się pracownie komputerowe i jest dostęp do internetu. Dla podniesienia jakości i warunków nauczania corocznie dokupowane są pomoce naukowe, a także uzupełniane księgozbiory bibliotek szkolnych. Niemalże każda sala wyposażona jest w tablicę multimedialną lub projektor z ekranem. Zajęcia przeprowadzane są z wykorzystaniem najnowszych technologii.

Stan zaplecza sportowego jest zadawalający. W Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą znajdują się :

- boisko do piłki nożnej 820 m²,
- boisko wielozadaniowe 800 m²,
- skocznia 12 m²,
- bieżnia lekkoatletyczna o wymiarach 180 m x 5 m.
- sala gimnastyczna o powierzchni 184 m².

W lutym 2018r. Gmina Grabów nad Pilicą wystąpiła z wnioskiem o dofinansowanie zewnętrzne na budowę hali sportowej. Ministerstwo Sportu i Turystyki przyznało Gminie dofinansowanie w ramach programu „Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej” wysokości prawie 3 mln zł. Hala sportowa wraz z zapleczem oraz niezbędną infrastrukturą techniczną wewnętrzną i zewnętrzną będzie mieć powierzchnię użytkową 1275,2 m² i wymiary: długość – 63,14 m, szerokość – 26,26 m, wysokość – 10,44 m.

Istniejące boisko szkolne przy Szkole Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie wymaga modernizacji i unowocześnienia. W tym celu Gmina w 2019 roku zamierza ponownie wnioskować o dofinansowanie z budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Przy obydwu szkołach są dobrze wyposażone place zabaw.

Szkoła także organizuje dożywianie uczniów. Dożywianie jest zorganizowane w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą (przedszkole i szkoła podstawowa) stołówka, w których dzieci otrzymują ciepłe posiłki.

Zapewnia się również uczniom specjalistyczną opiekę pedagogiczną (pedagog szkolny i logopeda).

Ponadto we współpracy z Gminą (GKRPA) szkoły mają zapewnione odpowiednie programy i prowadzą profilaktykę uzależnień (pogadanki, konkursy tematyczne, zapoznanie się z odpowiednią literaturą).

Szkoły też współpracują i współdziałają z rodzicami na wielu płaszczyznach (działalność rady rodziców).

7.2 Opieka przedszkolna

W chwili obecnej na terenie gminy funkcjonuje jedno publiczne przedszkole i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Przedszkole to nie tylko opieka dla dzieci, ale tworzenie warunków do wielostronnego rozwoju dziecka, zapewnienia wychowania i edukacji na dobrym poziomie. Dzieci mogą rozwijać swoje indywidualne zdolności.

7.3. Kadra

Liczebność kadry pedagogicznej jest zadowalająca (świadczy o tym m.in. wskaźnik liczby uczniów na 1 nauczyciela – średnio nieco ponad 12 uczniów na 1 nauczyciela. Stan zatrudnienia na dzień 31.08.2018 roku w publicznych szkołach podstawowych i gimnazjum prowadzonych przez Gminę Grabów nad Pilicą przedstawia że, pracowało w przeliczeniu na etaty pracowało 41,29 nauczycieli oraz 13,50 pracowników administracji i obsługi.

Stan zatrudnienia na dzień 31.08.2018 roku w poszczególnych placówkach obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie w etatach		
		Nauczyciele	Pracownicy administracji i obsługi	Ogółem
1.	Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą	32,50	11,05	43,55
2.	Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie	8,79	2,45	11,24
	Ogółem	41,29	13,50	54,79

Nauczycieli według stopnia awansu zawodowego na dzień 31 sierpnia 2018 roku obrazują poniższe tabele.

Nauczyciele Zespołu Szkół w Grabowie nad Pilicą

Lp.	Stopień awansu	Nauczyciele
1	Stażysta	2
2	Kontraktowy	6
3.	Mianowany	6
4.	Dyplomowany	19
Ogółem	X	33

**Nauczyciele Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w
Augustowie**

Lp.	Stopień awansu	Nauczyciele
1	Stażysta	3
2	Kontraktowy	0
3.	Mianowany	1
4.	Dyplomowany	10
Ogółem	X	14

7.4. Wynagrodzenia nauczycieli

Samorządy na mocy art. 30a Karty Nauczyciela do 20 stycznia każdego roku przeprowadzają analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Wspomniane średnie wynagrodzenia nauczycieli stanowią dla: nauczyciela stażysty - 100 %, nauczyciela kontraktowego - 111 %, nauczyciela mianowanego - 144 %, nauczyciela dyplomowanego - 184 % kwoty bazowej, określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

Średnie wynagrodzenia nauczycieli w roku 2018 na wszystkich stopniach awansu zawodowego osiągnęły ustawowy wymóg i przekroczyły średnie wynagrodzenia. Oznacza to że nauczyciele naszych szkół fizycznie wypracowali przysługujące im średnie wynagrodzenie nauczycieli a Gmina nie musiała wypłacać jednorazowych dodatków uzupełniających. Jest to efekt zrównoważonej polityki finansowej który zakłada maksymalizację wyników do adekwatnych nakładów. Gospodarność środków publicznych jest jednym z priorytetowych zadań gminy.

**WYSOKOŚĆ ŚREDNICH WYNAGRODZEŃ NAUCZYCIELI NA POSZCZEGÓLNYCH
STOPNIACH AWANSU ZAWODOEGO W SZKOŁACH PROWADZONYCH PRZEZ
GMINĘ GRABÓW NAD PILICĄ W 2018 ROKU**

Stopnie awansu zawodowego	Ustawowa kwota na wynagrodzenia dla nauczycieli	Wydatki poniesione w roku na wynagrodzenia dla nauczycieli
nauczyciel stażysta	96 588,85 zł	106 354,98 zł
nauczyciel kontraktowy	166 949,94 zł	178 592,16 zł
nauczyciel mianowany	359 029,68 zł	364 671,94 zł
nauczyciel dyplomowany	1 649 197,53 zł	1 682 161,11 zł

7.5. Dowóz uczniów do szkół

Uczniowie dowożeni są do szkół przewozem zamkniętym, własnymi autokarami. Łącznie do szkół dowożonych jest 255 uczniów. Koszt dowożenia jednego ucznia w roku szkolnym 2017/2018 wyniósł 1218,75 zł. Nasze działania w tym zakresie koncentrują się na zapewnieniu bezpiecznego oraz w miarę możliwości jak najkrótszego czasu dowiezienia uczniów.

7.6 Stypendia szkolne

Zgodnie z dyspozycją art.90b i art.90m ustawy o systemie oświaty wspomagano uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. Z tej formy wsparcia korzystali uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów ale także szkół ponadgimnazjalnych którzy zamieszkują na terenie Gminy Grabów nad Pilicą. Stypendia szkolne przyznawane były:

- w okresie od dnia 01.01.2018 roku do dnia 30.06.2018 roku
- w okresie od dnia 01.09.2018 roku do dnia 31.12.2018 roku

Poniższa tabela pokazuje liczbę przyznanych stypendiów szkolnych w roku 2018 z wyszczególnieniem typów szkół w których uczniowie pobierali naukę.

Wyszczególnienie	Liczba przyznanych stypendiów			Ogółem
	Rodzaj szkoły			
	Ponadgimnazjalne	Gimnazjum	Szkoła podstawowa	
Od 1.01.2018 r do 30.06.2018 r	7	6	16	29
Od 1.09.2018 r do 31.12.2018 r	6	2	24	32

7.7. Dofinansowanie pracodawcom kosztu kształcenia młodocianych pracowników

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą rozpatrywano zgodnie z dyspozycją art. 122 ustawy Prawo oświatowe wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe i zdali egzamin czeladniczy lub egzamin potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych.

Poniższa tabela pokazuje liczbę złożonych i rozpatrzonych pozytywnie wniosków o dofinansowanie kształcenia młodocianych pracowników w roku 2018

Liczba młodocianych, którzy ukończyli naukę zawodu w tym:		Liczba pracodawców
nauka zawodu	przyuczenie do wykonywania określonej pracy	6
7	0	

Na realizację powyższego zadania otrzymano dotację z budżetu Wojewody Mazowieckiego, która w 100% pokryła poniesione wydatki.

7.8. Poziom nauczania

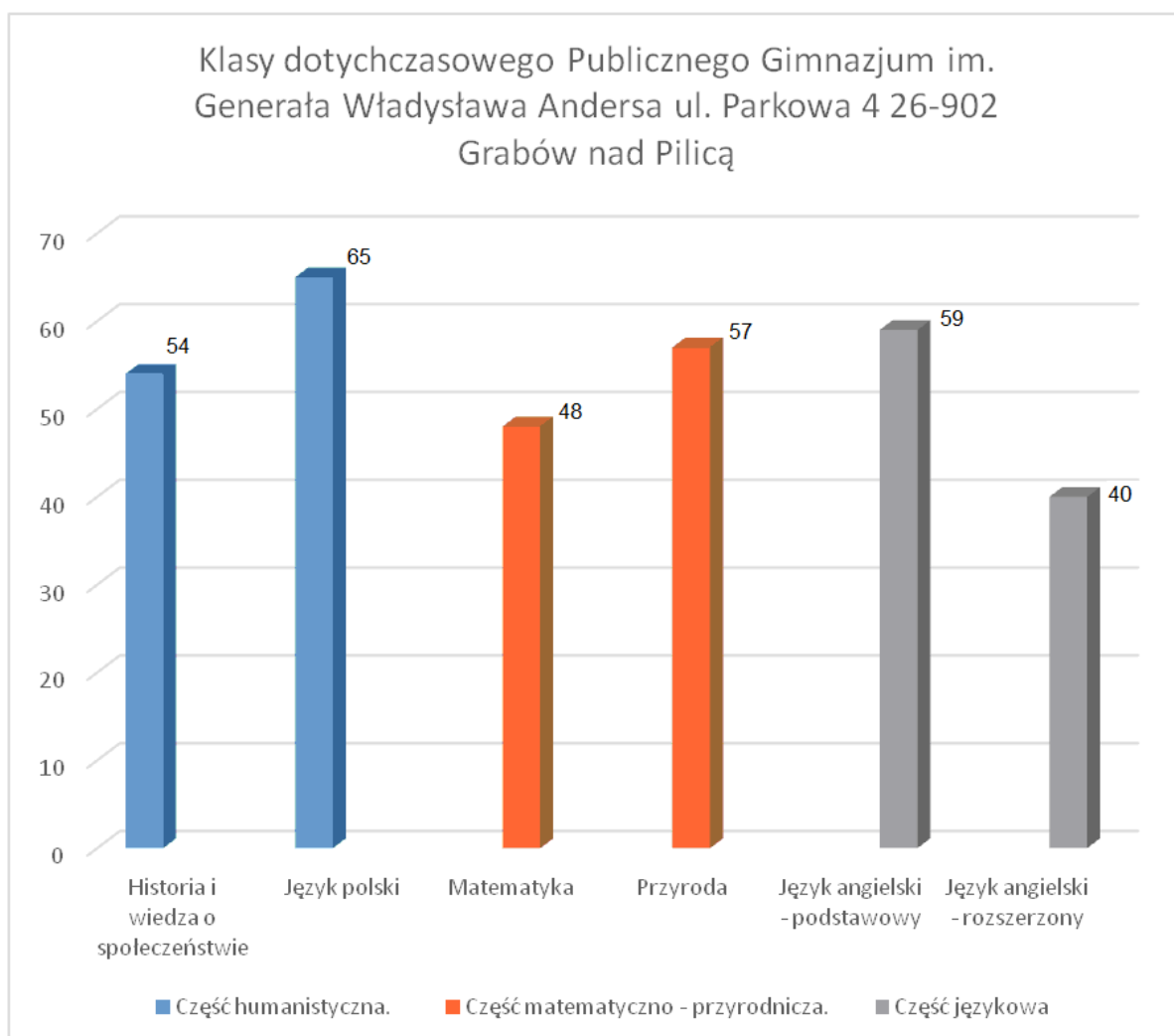
Egzamin gimnazjalny został przeprowadzony w dniach od 18 do 20 kwietnia 2018 r. Celem egzaminu jest obiektywne zbadanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów na zakończenie etapu kształcenia – po gimnazjum. Należy podkreślić, że egzamin daje informacje mierzalne, ale same wyniki niepełnie przedstawiają pracę szkoły.

Największy wpływ na poziom edukacyjny ucznia mają bowiem następujące czynniki:

- czynniki środowiskowe, czyli status społeczno-ekonomiczny ucznia, poziom aspiracji edukacyjnych, warunki bytowe, wielodzietność i bezrobocie rodziców,
- czynniki indywidualne, tkwiące w samym uczniu, jego zaangażowanie w uczenie, indywidualne podejście do nauki, specyficzne uzdolnienia uczniów w obszarach badanych umiejętności, trudności w uczeniu się, niesystematyczne przygotowywanie się do zajęć, niska frekwencja, a także niskie możliwości intelektualne,

- czynniki edukacyjne, czyli planowanie działań edukacyjnych w placówkach, dobór programów nauczania i podręczników, wprowadzanie najnowszych technologii,
- nauczyciel - jego zaangażowanie, wrażliwość na potrzeby ucznia, poziom wiedzy i umiejętności, otwarcie na własny rozwój.

Wynik egzaminu zewnętrznego jest i musi być wykorzystywany w ocenie jakości pracy szkoły, ale należy pamiętać o tym, że cały proces edukacyjny musi być ukierunkowany na systematyczny rozwój ucznia i nie może być ograniczony i podporządkowany jedynie egzaminowi. Niemniej jednak wynik egzaminu zewnętrznego daje wskazówki na jakich obszarach działań edukacyjnych należy skupiać uwagę, dokonywać określonych korekt i modyfikacji mających na celu poprawę wyników nauczania. Szkoła ma wspomagać uczniów w ich rozwoju i oferować wysoką jakość nauczania.

WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO 2018 W PORÓWNANIU Z WYNIKAMI EGZAMINÓW W POWIECIE KOZIENICKIM I WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM.

Lp.	Nazwa	Województwo mazowieckie	Powiat kozienicki	Gmina Grabów nad Pilicą
1.	CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA			
	Historia i wiedza o społeczeństwie	61	58	54
	Język polski	70	69	65
2.	CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA			
	Matematyka			
	Przyroda	55	52	48
	CZĘŚĆ JĘZYKOWA	59	56	57
3.	Język angielski podstawowy	72	65	59
	Język angielski rozszerzony	57	46	40

Wyniki są diagnozą sytuacji dydaktycznej w szkole, wskazującej jej mocne i słabe strony i umożliwiającą budowę planu rozwoju szkoły .

7.9 Analiza stanu oświaty

Zakres przygotowanych informacji nie wyczerpuje wszystkich zadań oświatowych, niektóre z nich traktuje w sposób ogólny. W związku z ciągłymi zmianami programowymi i prawnymi wiele zadań na bieżąco dostosowywanych jest do obowiązujących zasad i warunków funkcjonowania gminnej oświaty w odniesieniu do nowych standardów oświatowych.

Zebrane informacje dają natomiast obraz stanu oświaty w Gminie Grabów nad Pilicą w zakresie organizacji, kadry pedagogicznej, wyposażenia a przede wszystkim informacje o wynikach osiąganych przez uczniów na egzaminie. Wydatki na edukację traktujemy jako najbardziej efektywną

inwestycję. Jest to, bowiem dziedzina życia wymagająca znacznych nakładów, które procentują tylko i wyłącznie w przyszłości. Staramy się szczególnie, aby we wszystkich szkołach wszystkie dzieci miały równe szanse. Najważniejsze są dzieci, a dobra szkoła to rzetelna podstawa na całe życie.

Wysoki poziom edukacji jest podstawowym warunkiem osiągnięcia rozwoju społeczeństwa. Wykształcenie ogólne wsparte znajomością języków obcych i umiejętnością posługiwania się komputerem, należy do podstawowych czynników decydujących o sukcesie ekonomicznym w gospodarce rynkowej. Zmieniające się warunki demograficzne w Gminie wywołują konieczność udoskonalania organizacji szkolnictwa podległego samorządowi gminy.

Nauka w szkołach większych, lepiej wyposażonych w środki dydaktyczne i lepiej przygotowaną kadrę pedagogiczną, daje uczącej się młodzieży większe szanse na zdobycie wiedzy przydatnej do kontynuowania nauki w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych.

Przygotowanie do życia w społeczeństwie informacji jest jednym z głównych zadań systemów edukacji Unii Europejskiej.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

8.1. Charakterystyka środowiska naturalnego w Gminie Grabów nad Pilicą

Gmina Grabów nad Pilicą położona jest w północno-zachodniej części powiatu kozienickiego i w południowej części województwa mazowieckiego. W skład powiatu kozienickiego wchodzi łącznie 7 gmin: Kozienice, Magnuszew, Grabów nad Pilicą, Głowaczów, Sieciechów, Garbatka-Letnisko, Gniewoszków.

Według podziału hydrograficznego Polski Gmina Grabów nad Pilicą znajduje się w dorzeczu Wisły, a dokładniej w zlewni rzeki Pilicy stanowiącej lewy dopływ Wisły. Rzeka Pilica stanowi jednocześnie północną granicę Gminy, jej długość na tym terenie wynosi około 9 km. Pozostałe rzeki Gminy to prawobrzeżne dopływy Pilicy. Są to ciek i liczne rowy melioracyjne. Wschodnia część Gminy odwadniana jest przez ciek i rowy Kanału Trzebieńskiego.

Pod względem stanu ilościowego wód płynących, na terenie Gminy Grabów nad Pilicą stwierdza się występowanie obszarów zagrożonych podtopieniami w jej północno- zachodniej części wzdłuż tarasów rzeki Pilicy. Ze względu na to że rzeka Pilica stanowi północną granicę z gminą Warka, na podtopienia narażony jest jedynie niewielki obszar w północnej części Grabowa nad Pilicą. Są to okolice miejscowości: Kępa Niemojewska i Zakrzew. Zagrożenie powyższe jest stale monitorowane a procedury ostrzegania i reagowania opracowane są i przyjęte w Planie Zarządzania Kryzysowego dla Gminy Grabów nad Pilicą.

Na obszarze gminy Grabów nad Pilicą znaczny wpływ na stan powietrza atmosferycznego ma emisja powierzchniowa pochodząca ze spalania paliw oraz emisja liniowa. Największe zanieczyszczenie ma miejsce podczas sezonu grzewczego.

Wpływ ruchu drogowego (emisja liniowa) na zanieczyszczenie powietrza jest mniejszy niż instalacji grzewczych, jednak jest równomiernie nasilony podczas całego roku kalendarzowego.

8.2 Działania podjęte w celu ochrony środowiska naturalnego

W celu poprawy stanu powietrza i ochrony środowiska naturalnego Gmina wśród mieszkańców w 2018 roku prowadziła kampanie edukacyjne i informacyjne poprzez:

- plakaty informacyjne dotyczące emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych oraz o zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych;
- ulotki informacyjne zachęcające do prawidłowego segregowania odpadów komunalnych; Wszystkie informacje dotyczące gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi znajdują się na specjalnie utworzonej zakładce „Gospodarka odpadami komunalnymi” na stronie www.grabow.pl.
- organizowaniu spotkań informacyjnych o możliwościach preferencyjnego zakupu paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych i korzystaniu z programu WFOŚiGW "Czyste Powietrze";
- zbiórkę w szkołach makulatury, zużytych baterii, plastikowych nakrętek;
- organizowanie konkursów w szkołach w celu wzrostu świadomości uczniów o potrzebie dbania o środowisko naturalne;
- edukację ekologiczną prowadzoną w szkołach- do najważniejszych działań należą między innymi: Organizacja Światowego Dnia Ochrony

Środowiska, Dokarmianie ptaków w czasie zimy, Warsztaty pszczelarskie, sadzenie drzew na terenie Nadleśnictwa Dobieszyn;

- budowa dróg o nawierzchni zmniejszających natężenie hałasu.

W celu niwelowania skutków niewłaściwego korzystania z środowiska naturalnego i kontroli jego stanu Gmina Grabów nad Pilicą w 2018 roku podjęła działania w obszarach:

- **Opieka nad bezdomnymi zwierzętami**

Corocznie w budżecie Gminy zabezpiecza się kwotę na działania związane z zapobieganiem bezdomności oraz opieką nad zwierzętami. Zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami jest zadaniem własnym Gminy, które jest realizowane na podstawie umów zawartych ze schroniskiem oraz gabinetem weterynaryjnym. Gmina monitoruje dalsze losy bezpańskich zwierząt przeprowadzając kontrolę w schronisku. W latach 2016-2018 dalszą opiekę nad zwierzętami bezdomnymi zapewniało schronisko dla zwierząt Happy Dog w miejscowości Nowa Krępa. W roku 2018 ilość odłowionych bezpańskich psów na terenie gminy Grabów nad Pilicą była niższa jak w poprzednich latach, odnotowano spadek porzucanej liczby zwierząt. Pod dalszą opiekę schroniska oddano 9 psów.

Koszty prowadzenia opieki nad bezdomnymi zwierzętami w 2018 roku	
Zapewnienie opieki w schronisku	18 000,00 zł
Usługi weterynaryjne	799,00 zł
Sterylizacja i kastracja	500,00 zł
Razem:	19 299,00 zł

- **Likwidacja dzikich wysypisk**

Brak poszanowania środowiska naturalnego na obszarze gminy skutkuje powstawaniem zbiorowisk śmieci, które przekształcają się w dzikie wysypiska. Gmina spełniając ustawowy obowiązek ponosi dodatkowe koszty związane z usuwaniem porzucanych odpadów z lasów, rowów przydrożnych, miejsc oddalonych od gospodarstw. W roku 2018 zlecono odbiór ponad 18 ton porzucanych odpadów na kwotę bliską 6 tys. złotych.

- **Usuwanie wyrobów azbestowych**

Gmina sukcesywnie przeprowadza odbiór, transport, utylizację oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest. Zbiórkę wniosków przeprowadza się w myśl przyjętego w 2014 roku „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2014 – 2032” zgodnie z „Regulaminem udzielania pomocy finansowej w usuwaniu wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grabów nad Pilicą” przyjętym Uchwałą NR 22.153.2017 Rady Gminy z dnia 31.08.2017r. W roku

2018 rozpatrzono pozytywnie 38 wniosków w następstwie czego odebrano łączne ok. 70 ton płyt eternitowych. Wysokość dofinansowania stanowiąca 100 % kosztów wynosiła ponad 21 tys. złotych.

- **Działalność regulowana i odbiór nieczystości ciekłych**

W prowadzonym przez Wójta Gminy rejestrze działalności regulowanej na dzień 31.12.2018 roku było 13 numerów rejsowych odnośnie firm mogących działać na obszarze gminy w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. W trakcie roku 2018 na wniosek przedsiębiorcy dokonano jednego wykreślenia z prowadzonego rejestru.

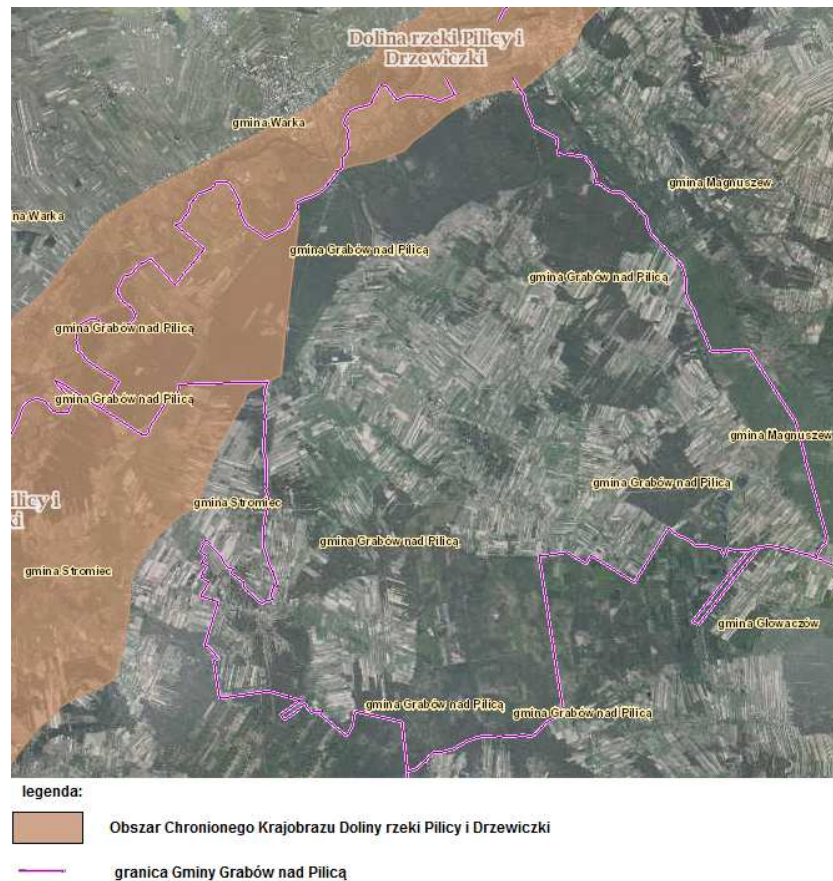
Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Wójt Gminy w drodze decyzji wydaje zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości stałych zgodnie z wymaganiami określonymi w Uchwale NR XXXV/166/10 Rady Gminy z dnia 25 stycznia 2010r. Na dzień 31.12.2018r. takie zezwolenia posiadały 4 firmy.

8.3. Formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą wyznaczone są obszary objęte ochroną przyrody na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. są to następujące formy:

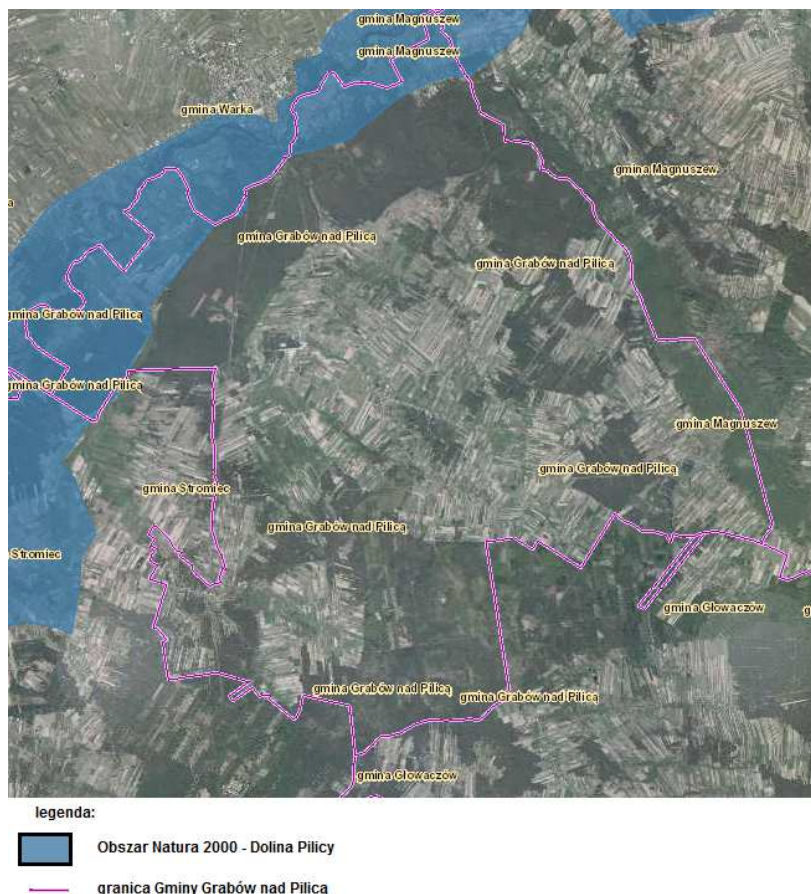
- Obszar Chronionego Krajobrazu – Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki,
- Obszary Natura 2000:
 - obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Pilicy,
 - obszar specjalnej ochrony siedlisk Dolina Dolnej Pilicy,
 - obszar specjalnej ochrony siedlisk Łękawica,
- 5 pomników przyrody.

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki został utworzony 28 czerwca 1983 roku, na mocy Uchwały Nr XV/69/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu. Obszar ten podlega ochronie ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach. Obejmuje on tereny ulokowane w dolinach rzek o dużej atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej. Północna część doliny, którą stanowi wysoki taras rzeczny Pilicy opadający stromą ścianą w stronę rzeki narażony jest na silną erozję. Pozostała część obszaru o charakterze równinnym jest silnie zalesiona i zadrzewiona. Powierzchnia całkowita terenu to 70 380. Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje 1815 ha powierzchni gminy Grabów nad Pilicą i obejmuje jej północno – zachodnią część.

Obszar Natura 2000:

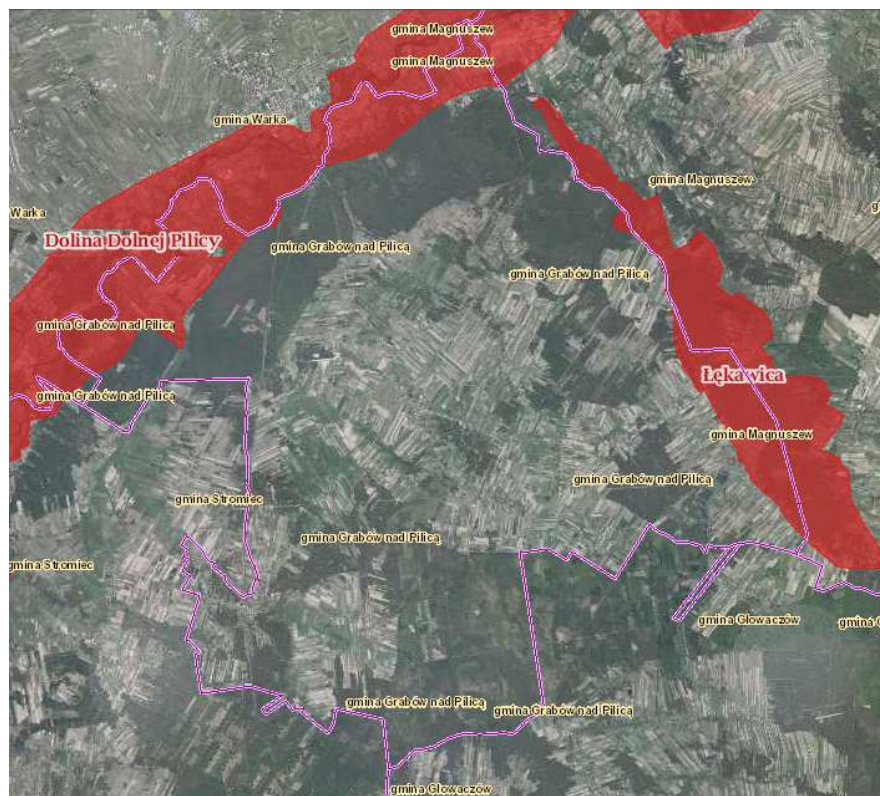
- Obszar specjalnej ochrony ptaków - Dolina Pilicy** wyznaczony 5 listopada 2004. Obszar obejmuje 80km równoleżnikowy odcinek doliny Pilicy, szeroki na 1-5 km, od Inowłódza do ujścia rzeki do Wisły. Jest to ostoja ptasia o randze krajowej. Północną jej granicę obszaru stanowi stroma skarpa, o wysokości względnej do 20 m, miejscami pokryta roślinnością kserotermiczną. Część południowa doliny jest płaska, w znacznym stopniu pokryta lasami. Rzeka na tym odcinku meandruje, tworząc liczne wysepki, łachy i ławice piasku. W południowo-zachodniej części znajdują się tzw. Błota Brudzewskie, stanowiące największe torfowiska w dolinie. Na terenie obszaru odnotowano co najmniej 32 gatunki ptaków z Załącznika i Dyrektywy Ptasiej i 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Na terenie ostoi stwierdzono 56 lęgowych gatunków ptaków związanych z siedliskami wodnymi i bagiennymi. Dolina jest przede wszystkim użytkowana rolniczo, a lasy zajmują niewiele ponad 20% obszaru.

- **Obszar specjalnej ochrony siedlisk - Dolina Dolnej Pilicy.** Obszar obejmuje 80-kilometrowy, równoleżnikowo biegnący odcinek doliny Pilicy, szeroki na 1-5km, pomiędzy Inowłodzem a Ostrówkiem-Mniszewem oraz dolinę Drzewiczki. Obszar charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem siedlisk – od kserotermicznych bo bagienne. Dominującym typem siedliska są łąki. Stwierdzono tu występowanie 575 gatunków roślin naczyniowych, w tym rzadkie, zagrożone i prawnie chronione. Pilica jest jedną z ważniejszych w Polsce rzek z punktu widzenia ochrony ichtiofauny - występuje tu 7 gatunków ryb.
- **Obszar specjalnej ochrony siedlisk łąkawica.** Obszar znajduje się pomiędzy miejscowością Studzianki Pancerne na południu gminy Głowaczów, a miejscowością Anielin na północy w gminie Magnuszew. Obejmuje on obszar 1468,86 ha. Cały jego teren obejmuje swym zasięgiem wypełnioną holocenijskimi torfami dużą nieckę przylegającą do wysokiej krawędzi doliny, stanowiącej kraniec paleokoryta Wisły. Szatę roślinną stanowi mozaika lasów liściastych, łąk i ziołorośli. Największe zagrożenie dla tego siedliska stanowi zaburzenie stosunków wodnych.

Na terenie obszaru łąkawica rozpoznano cztery typy siedlisk:

- zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe,
- ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

legenda:

- obszary specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 - Dolina Dolnej Pilicy oraz Łękawica
- granica Gminy Grabów nad Pilicą

Pomniki przyrody w Gminie stanowią cztery dęby szypułkowe w miejscowości Łękawica będące zadrzewieniami nad stawami św. Jana oraz jeden dąb szypułkowy w Grabowie nad Pilicą który rośnie na placu kościelnym.

Lp.	Miejscowość	Obiekt poddany ochronie	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Obowiązujący akt prawny
1.	Łękawica	Dąb szypułkowy	510	22	Rozporządzenie Nr 65 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu kozienickiego, opublikowano 14.11.2008 r.
2.	Łękawica	Dąb szypułkowy	400	21	
3.	Łękawica	Dąb szypułkowy	365	22	
4.	Łękawica	Dąb szypułkowy	340	23	
5.	Grabów nad Pilicą	Dąb szypułkowy	460	22	

Po prawej dąb, pomnik przyrody, w wieku ponad 350 lat.

9. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Podstawowym dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną Gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabów nad Pilicą, które zostało przyjęte przez Radę Gminy w Grabowie nad Pilicą w dniu 26 czerwca 2000r. –uchwała nr IV/33/2000r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę planowania przestrzennego w Ggminie.

W 2018 r. Gmina Grabów nad Pilicą realizując uchwały nr 31.205.2018 Rady Gminy z dnia 4 października 2018 roku przystąpiła do przygotowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla nieruchomości w miejscowości Nowa Wola obejmujący obszar 8 ha. z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową.

Gmina Grabów nad Pilicą wydała łącznie 127 decyzji administracyjnych o warunkach zabudowy o łącznej powierzchni 75 h; w tym 101 dotyczyło warunków pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, 8 - zabudowę usługową, 18 - inne tj. zabudowa garażowa i gospodarcza. Ponadto wydała 11 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego które głównie dotyczyły przebudowy linii energetycznych i budowy infrastruktury.

Na wnioski zainteresowanych wydano 119 zaświadczeń o przeznaczeniu nieruchomości w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego bądź jego braku, które przez wnioskodawców zostały przedłożone między innymi u notariuszy, w bankach, w biurach geodezyjnych.

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą w ubiegłym roku łącznie nadano 37 numery porządkowe, głównie dla nowo wybudowanych budynków, co jest wskaźnikiem rozwoju mieszkalnictwa, ponieważ w 2017 r. nadano 34 numerów porządkowych.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWOŻAROWA

10.1. Ochrona przeciwpożarowa

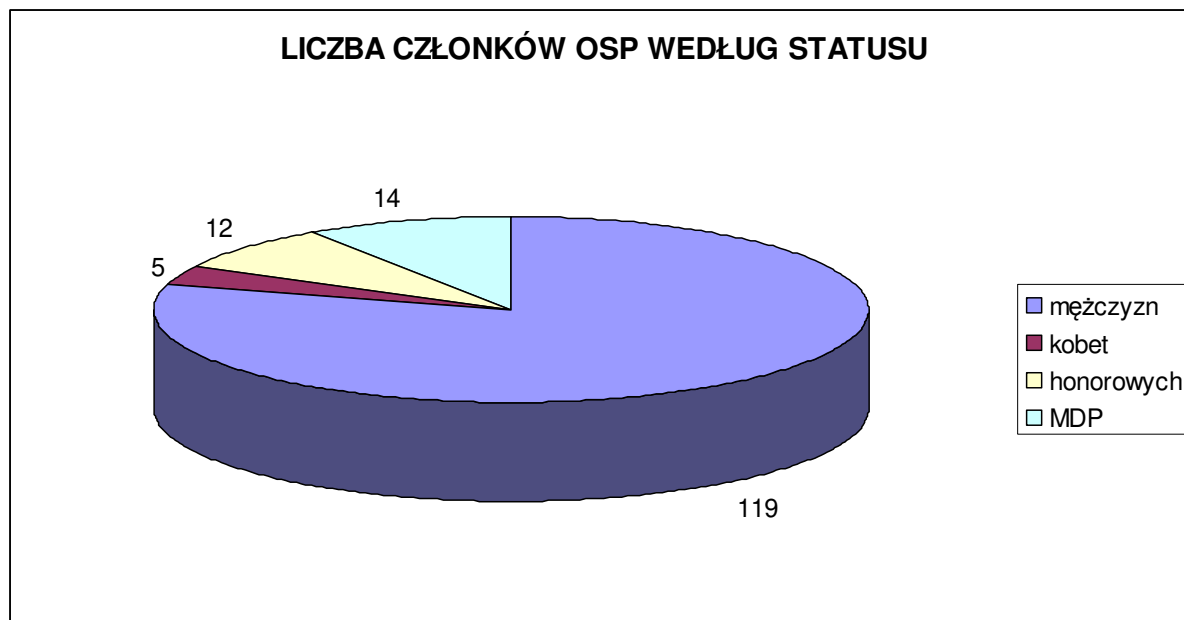
Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą na koniec 2018 roku było 4 aktywnie działających jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w tym jedna wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz 2 które od lat nie wykazują działalności.

W skład Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP wchodzi:

- **OSP Grabów nad Pilicą** - jest jednostką powstałą w 1928 roku. Liczy 52 członków w tym: 39 zwyczajnych (w tym 2 kobiety), 5 honorowych, 8 Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. W 2007 roku została włączona w strukturę Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada lekki samochód do ratownictwa drogowego marki Renault, dwa średnie samochody ratowniczo-gaśnicze marki Star z 1995 roku oraz Man z 2015 roku oraz pełne wyposażenie i niezbędny sprzęt lekki.
- **OSP Augustów** - jest jednostką powstałą w 1963 roku. Liczy 26 członków w tym: 19 zwyczajnych, 1 honorowych, 6 MDP. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki Mercedes, z 1981 roku.
- **OSP Grabowska Wola** - jest jednostką powstałą 1965 roku. Liczy 26 członków w tym: 24 zwyczajnych i 2 honorowych. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy marki Jelcz z 1986 roku.
- **OSP Łękawica** - jest jednostką powstałą w 1950 roku. Liczy 23 członków w tym: 19 zwyczajnych i 4 honorowych. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki Star z 1988 roku.
- **OSP Zakrzew** - jest jednostką powstałą w 1963 roku. Liczy 23 członków zwyczajnych (w tym 3 kobiety). W związku z długoletnim brakiem zaangażowania w działalność OSP członków, jednostka nie posiada samochodu oraz sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych.

- **OSP Cychrowska Wola** jest jednostką zarejestrowaną w KRS jako Stowarzyszenie. W związku z brakiem zaangażowania członków od kilkunastu lat nie odbywają się zebrania w jednostce.

Liczba członków ogółem wynosi 150 osób, poniższa tabela przedstawia liczbę członków według podziału na mężczyzn, kobiet, honorowych i Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej.

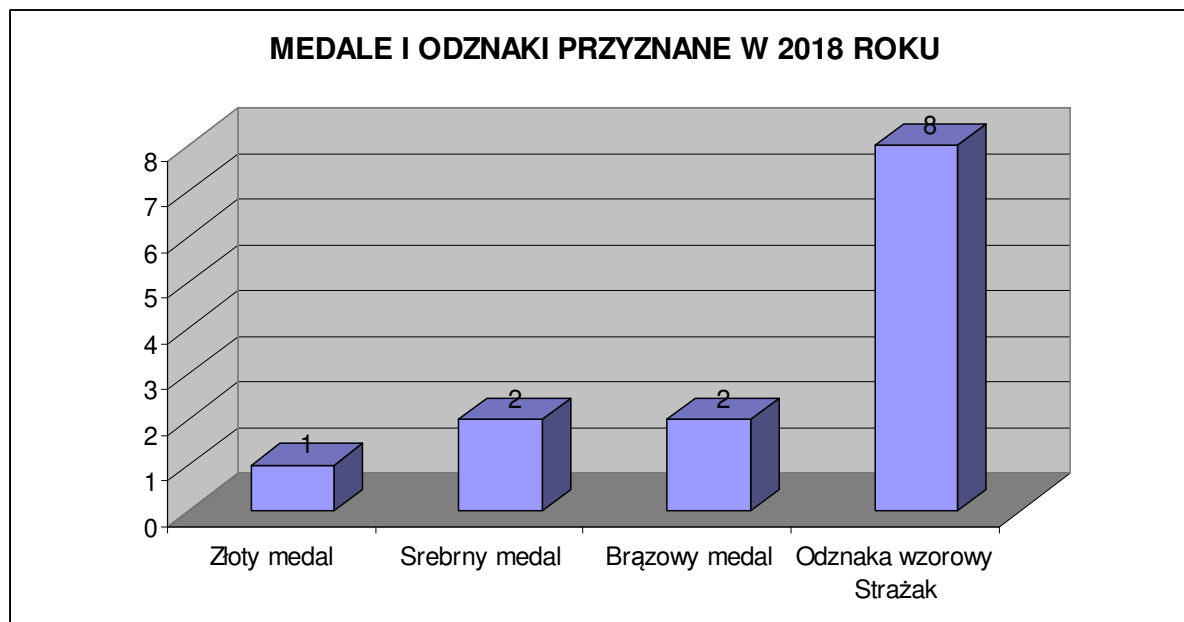

Jednostki OSP są jednostkami mobilnymi, biorą udział w różnych akcjach ratowniczo-gaśniczych, niosą pomoc w przypadku różnych klęsk żywiołowych, wspierają i uzupełniają działania Państwowej Straży Pożarnej w Kozienicach. Ponadto biorą udział w uroczystościach kościelnych i zabezpieczają imprezy sportowe, kulturalne i festyny. Są wszędzie tam gdzie władze państwowe i samorządowe oraz społeczeństwo ich potrzebuje.

Dbając o stały rozwój członków OSP w 2018 roku Gmina wydelegowała i sfinansowała udział w szkoleniach m.in. szkoleniu podstawowym strażaków ratowników OSP; szkoleniu kierujących działaniem ratowniczym dla członków OSP, szkoleniu przypominającym oraz egzaminie recertyfikacyjnym z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy. Natomiast 5 członków MDP w ramach otrzymanej dotacji z MSWiA uczestniczyło w obozie "Przygotowanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych do działań ratowniczych".

W 2018 roku OSP Augustów obchodziło uroczyste 55-lecie a Grabów nad Pilicą 90-lecie działania. Była to okazja do nadania odznaczeń i medali Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego uhonorował listami gratulacyjnymi za zasługi dla pożarnictwa 10 emerytowanych strażaków z jednostek OSP: Grabów n/P, Augustów, Grabowska Wola i Łękawica. Najwyższe wyróżnienie, Złoty Znak Związku nadany przez Prezydium Zarządu Głównego ZOSP RP z własnej inicjatywy otrzymał za znaczące zasługi i długoletnią aktywną działalność w OSP - wójt Euzebiusz Strzelczyk.

Nadmienić należy że, jednostka OSP Grabów nad Pilicą charakteryzuje się dużą aktywnością nie tylko w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej ale także jako stowarzyszenie stara się o pozyskiwanie środków zewnętrznych innych niż z budżetu Gminy na działalność wspierającą lokalny rozwój. I tak w 2018 roku pozyskała środki z Europejskiego Funduszu Rolnego pozwalające na przebudowę instalacji grzewczej i wentylacyjnej w budynku remizy. Inwestycja pokryta będzie w 100% z otrzymanych środków.

Zakupy sprzętu i umundurowania w jednostkach OSP niezbędnego do działań ratowniczo-gaśniczych są realizowane wg potrzeb na bieżąco. Dzięki sukcesywnemu zakupowi sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych możliwe jest sprawne prowadzenie akcji, poprawa warunków pracy strażaków, profesjonalizowanie OSP, podniesienie gotowości bojowej i zachęcanie do ochotniczej służby w OSP. Przez teren gminy Grabów nad Pilicą przebiega trasa kolejowa Warszawa-Radom oraz droga wojewódzka nr 730 na której dochodzi do wypadków drogowych, często nawet śmiertelnych. Na terenie gminy znajdują się duże kompleksy leśne w związku z tym często występują ich pożary. Aby jednostki mogły skutecznie wykonywać swoje zadania cały czas są doposażane w sprzęt. Zakupy sprzętu przyczyniają się do poprawy poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz osób biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Dysponowanie nowoczesnym sprzętem wprowadza nową jakość, wzmacnia bezpieczeństwo publiczne, w tym ochronę życia i zdrowia ludzkiego, dóbr materialnych jak i istniejących walorów przyrodniczych gminy. W bieżącym roku zakupiono m.in. agregat prądotwórczy, pilarkę do drewna, motopompę pożarniczą, radiotelefon. Wykonano remont strażnicy w Grabowie nad Pilicą i Łękwicy. Ogólne wydatki na ochronę przeciwpożarową na terenie gminy w 2018 roku wyniosły ok 210 tys. zł w tym pozyskano ze źródeł zewnętrznych blisko 70 tys. zł. Środki zewnętrzne były pozyskiwane również bezpośrednio przez jednostki OSP.

ILOŚĆ ZDARZEŃ W 2018 ROKU W KTÓRYCH BRAŁY UDZIAŁ JEDNOSTKI OSP Z TERENU GMINY

L.p.	Jednostka OSP	Ilość zdarzeń
1.	Grabów nad Pilicą	72
2.	Augustów	5
3.	Grabowska Wola	12
4.	Łękawica	19
Razem		108

STATYSTYKA ZDARZEŃ JEDNOSTEK OSP Z TERENU GMINY

L.p.	Jednostka OSP	Pożary	Wypadki drogowe	Inne zdarzenia
1.	Grabów nad Pilicą	40	12	20
2.	Augustów	2	2	1
3.	Grabowska Wola	11	-	1
4.	Łękawica	14	3	2
RAZEM:		67	17	24

10.2. Stan bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy Grabów nad Pilicą

Porządkiem i bezpieczeństwem na terenie gminy Grabów nad Pilicą zarządza Komisariat Policji zlokalizowany w Grabowie nad Pilicą mający w swoim zasięgu teren trzech gmin. Służbę w nim pełni 19 policjantów w systemie całodobowym. Do dyspozycji posiada 5 pojazdów w tym jeden nieoznakowany. Na terenie gminy działają służby patrolowo-interwencyjne, kryminalne oraz Ruchu Drogowego. Działania ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom, ustalenie osób trudniących się procederem przestępczym, zatrzymanie sprawców przestępstw i wykroczeń na gorącym uczynku jak również zatrzymanie osób poszukiwanych przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

W 2018 roku Komisariat Policji przeprowadził 15 akcji prewencyjnych m.in. "Bezpieczny po zmroku", "Stop!Trzeźwość", "Bezpieczne Ferie i Wakacje".

W celu kontroli bezpieczeństwa na terenie naszej gminy, Komendant składa corocznie raport ze swojej działalności. Według przedłożonej analizy najczęściej dokonywanymi przestępstwami są przestępstwa w ruchu drogowym oraz przestępstwa w mieniu. Podobna sytuacja występuje w przypadku wykroczeń. w 2018 roku w stosunku do roku poprzedniego wzrosła wykrywalność o ponad 8 % co daje skuteczność w 82,73% przypadkach.

Niewątpliwie wpływ na poprawę bezpieczeństwa w Gminie Grabów nad Pilicą ma transfer środków finansowych przeznaczony na służby ponadnormatywne. W 2018 roku było to wsparcie w wysokości 10 tys. zł dzięki którym zorganizowano dodatkowo 23 służby.

SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONARIUSZY POLICJI KOMISARATU POLICJI W GRABOWIE NAD PILICĄ W WYKRYWALNOŚCI PRZESTĘPCZOŚCI KRYMINALNEJ

Działanie	2017 rok	2018 rok
Wszczętych postępowań	158	216
Stwierdzonych czynów przestępczych	149	139
Wykrytych działalności kryminalnych	111	115

STYSTYKA INTERWENCJI FUNKCJONARIUSZY POLICJI KOMISARATU POLICJI W GRABOWIE NAD PILICĄ

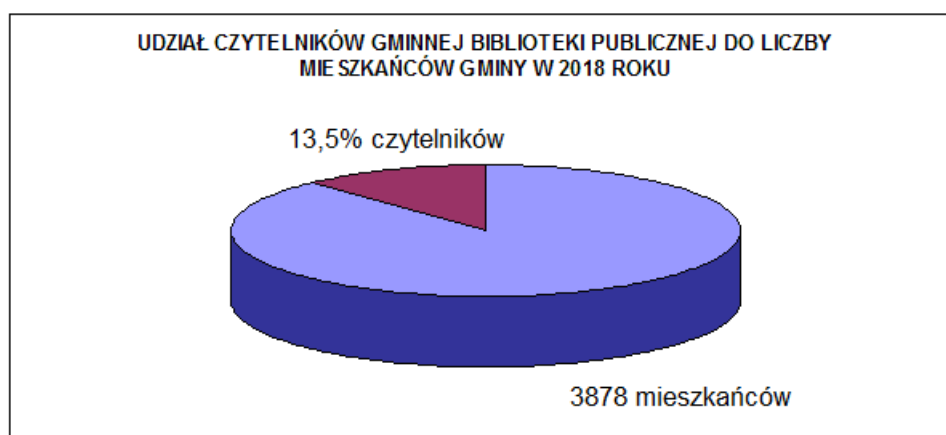
Działanie	Ilość	Uwagi
Interwencje domowe	240	-
Mandaty karnych	173	w tym drogowych 78
Pouczenia	1163	w tym pouczeń o ruchu drogowym 576
Zatrzymanych sprawców	36	w tym 15 zatrzymanych "na gorącym uczynku"
Doprowadzeń osób zatrzymanych do aresztów	67	-

11. KULTURA, SPORT I REKREACJA

11.1. Działalność kulturalna

Gminna Biblioteka Publiczna

Gmina Biblioteka Publiczna w Grabowie nad Pilicą jest nadrzędną instytucją kultury na terenie gminy. Została utworzona w 2009 roku na mocy uchwały nr XXVII/128/09 Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą z dnia 8 czerwca 2009 roku. Znajduje się przy budynku Zespołu Szkół w Grabowie nad Pilicą. Do dyspozycji ma obszerną czytelnię, salę komputerową i wypożyczalnię. Wielkość księgozbioru na dzień 31.12.2018 roku wnosi 5.212 pozycji co statystycznie daje 134,4 książki na 100 mieszkańców. Czytelników zapisanych do biblioteki jest 521 a aktywnie wypożyczających w 2018 roku było 285. Biblioteka jest czynna przez cały tydzień w tym w piątek do godziny 18:00. Dzięki temu w bieżącym roku odwiedziło ją 2558 czytelników wypożyczając 4041 książek. Ponadto wyposażona jest w 8 zestawów komputerowych, umożliwiających swobodne korzystanie czytelnikom, z tak zwanych "wolnych lektur", udostępnionych w sieci. W 2018 roku biblioteka pozyskała dotację z Biblioteki Narodowej w kwocie 4 tyś. zł przy takim samym współudziale finansowym Gminy Grabów nad Pilicą na zakup nowych woluminów. Tym samym w bieżącym roku księgozbiór wzbogacił się o 364 nowych pozycji.

Uroczystości lokalne i udział w wydarzeniach kulturalnych

Kultywowanie tradycji, pielęgnowanie dziedzictwa narodowego oraz upowszechnianie kultury jest jednym z ważnych działań kształtujących tożsamość narodową. W związku, iż teren Gminy ma doniosłą przeszłość historyczną i cieszy się bogactwem kultury, działania w tej sferze w każdym roku są znaczące i w 2018 roku należały do nich:

- organizacja dożynek powiatowo-gminnych;
- organizacja 74 rocznicy operacji Weller 7- zrzutu cichociemnych, broni i sprzętu w nocy z 8/9 kwietnia 1944 roku;
- organizacja rocznicy 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości;

- organizacja 83 rocznicy pożegnania Marszałka Józefa Piłsudskiego w jego ostatniej drodze na Wawel przez leśników;
- organizacja jubileuszu 50-lecia pożycia małżeńskiego mieszkańców Gminy;
- udział w wernisażu malarskim którego autorem jest wieloletni nauczyciel naszej szkoły;
- udział w Koronacji Cudownego Obrazu Matki Szkaplerznej w Warce;
- udział w uroczystościach szkolnych.

Zabytki

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą zlokalizowane są obiekty znajdujące się w rejestrze ochrony zabytków, który funkcjonuje w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Warszawie

Do obiektów tych należą:

- cmentarz wojenny z I wojny światowej
- strażnica graniczna obecnie Urząd Gminy

Ponadto na terenie całej gminy znajdują się obiekty budowlane w tym: kapliczki, domy, obórki, budynki gospodarcze dla których prowadzona jest Gminna Ewidencja Zabytków. Na dzień 31.12.2018 w ewidencji znajdowało się 52 pozycji.

11.2. Rekreacja

Gmina Grabów nad Pilicą w swej ofercie rekreacyjnej posiada wachlarz możliwości. Wspierającym miejscem do rozwoju cyfrowego i integracji jest utworzone w 2013 roku Centrum Aktywizacji Społeczności Lokalnej "CYBERIA" usytuowane przy ul. Pułaskiego w Grabowie nad Pilicą. Wyposażone w sprzęt komputerowy i multimedialny, udzielające dostęp do bezpłatnego Internetu oraz oferujące wiele gier i zabaw w tym m.in. stół do bilardu jest miejscem chętnie odwiedzanym i sprzyjającym do podejmowania inicjatyw społecznych. W bieżącym roku zorganizowano w "CYBERII" warsztaty m.in. z rękodzieła, kontynuowany był projekt "M@zowszanie" a spotkania Klubu Seniora na stałe wpisały się w harmonogram funkcjonowania obiektu.

Nieodzownym elementem rekreacji są wydarzenia rozrywkowe, zapewniające odpoczynek i zabawę, a przede wszystkim integrację społeczności lokalnej. Do nich w 2018 roku zaliczyć możemy:

- Dzień dziecka zorganizowany przy Zespole Szkół;
- Festyn rodzinny w Łękawicy;
- Dożynki powiatów-gminne w Grabowie nad Pilicą.

Rekreacja to także ruch na świeżym powietrzu. Funkcję tę pełni kompleks sportowy przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą do którego zaliczamy wielofunkcyjne boiska, bieżnię lekkoatletyczną, siłownię zewnętrzną i plac zabaw. W 2018 Gmina rozpoczęła budowę boiska wielofunkcyjnego w

Augustowie a obok istniejącego placu zabaw pozyskując fundusze z Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw utworzyła siłownię zewnętrzną.

11.3. Sport

W celu rozwoju sportu na terenie Gminy Grabów nad Pilicą, w tym poprawy warunków jego uprawiania oraz zwiększenia dostępności do działalności sportowej Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą podjęła uchwałę nr 7.36.2010 z dnia 31 maja 2011 roku ws. określenia warunków i trybu udzielania i rozliczania dotacji służących wspieraniu rozwoju sportu w gminie oraz uchwałę nr 24.164.2017 z dnia 30 października 2017 ws. programu współpracy z organizacjami pozarządowymi którego m.in. celem jest wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej. W 2018 roku Gmina przekazała dotację dla Uczniowskiego Klubu Sportowego "Tęcza" w Augustowie która podjęta się upowszechniania gry w piłkę nożną wśród młodzieży.

Do podstawowych form rozwoju sportu w Gminie w 2018 roku należą :

- Szkolne Kluby Sportowe prowadzące cotygodniowe zajęcia;
- zawody pożarniczo-sportowe

Realizacja powyższych uchwał nie byłaby możliwa bez odpowiedniego zaleciska sportowego. Wymienione we wcześniejszym podrozdziale kompleksy sportowe stale są modernizowane i rozbudowywane tak, aby oferta sportowa dla mieszkańców naszej Gminy była wyczerpująca. W 2018 roku oprócz rozpoczęcia budowy boiska wielofunkcyjnego w Augustowie, zamontowano profesjonalne oświetlenie na boisku w Grabowie nad Pilicą. Ponadto, Gmina otrzymała dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Kultury na budowę pełnowymiarowej hali widowisko-sportowej przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą. Prace nad jej budową rozpoczną się w I kwartale 2019 roku.

11.4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi i organizacjami pozarządowe

Społeczność samorządowa

Gmina Grabów nad Pilicą należy do następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych:

- Związek Gmin Ziemi Kozienskiej (od 2001 roku),
- Lokalna Grupa Działania "Puszcza Kozienska" (współzałożyciel od 2008 roku)

W roku 2018 Gmina przekazała z budżetu 10 tyś.zł składek członkowskich.

- **Związek Gmin Ziemi Kozienskiej** ma na celu
 - wspólne planowanie i podejmowanie działań w zakresie ochrony środowiska
 - wspieranie edukacji ekologicznej,
 - dążenie do gospodarczego, kulturowego i turystycznego rozwoju Gmin,

- **Lokalna Grupa Działania** „Puszcza Kozienska” działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględniając ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych, a także uwzględnia promocję wykształcenia wśród mieszkańców obszarów wiejskich, wspieranie przedsiębiorczości i mikroprzedsiębiorstw.

Do największych osiągnięć które przyniosła nam współpraca międzygminna w samym 2018 roku należą:

- likwidacja dzikich wysypisk śmieci,
- współfinansowanie w wydawaniu biuletynu informacyjnego "Nasz Powiat",
- pomoc OSP w Grabowie nad Pilicą w remoncie CO.

Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy poza stowarzyszeniami OSP i uczniowskim klubem sportowym funkcjonują dwa stowarzyszenia zwykłe mające swoją siedzibę w Centrum Aktywizacji Społeczności Lokalnej "CYBERIA" w Grabowie nad Pilicą oraz niesformalizowane koło, są to:

- **Klub Seniora "Zacisza Przystań"** - członkami są seniorzy i osoby chcące aktywizować tą grupę społeczną. Podstawową ich działalność jest rekreacja i integracja społeczna połączona z rozwojem osobistym. W celu spotkań m.in. na których wykonują prace metodą decoupage, zapoznają się z lokalną twórczością, wymieniają doświadczeniami, - Gmina udostępnia swój lokal. W 2018 roku Gmina Grabów nad Pilicą zadeklarowała pomoc stowarzyszeniu w formie pożyczki zwrotnej po otrzymaniu dofinansowania na zakup strojów ludowych dla tworzącego się zespołu wokalnno-muzycznego.
- **Stowarzyszenie "Z Potrzeby serca"** - zrzesza ludzi chcących spożytkować swoje umiejętności w sposób kreatywny i pożyteczny. Główną ich działalnością jest integracja różnych grup społecznych poprzez naukę szycia i tworzenia materiałów metodą patchworku. W 2018 Gmina Grabów nad Pilicą objęła patronat honorowy nad działaniem polegający na uszyciu specjalistycznych poduszek dla kobiet po mastektomii piersi które nieodpłatnie zostały przekazane potrzebującym.
- **Klub Przyjaciół Zakrzewa** - jest to nieformalna grupa mieszkańców Zakrzewa, wspierająca działania profilaktyczne GOPS wśród dzieci i młodzieży. W 2018 roku zorganizowała bal choinkowy dla 40 dzieci oraz jednodniowy wyjazd profilaktyczny z okazji Dnia Dziecka podczas których pedagog dziecięcy przeprowadził pogadanki na temat współczesnych uzależnień(narkotyki, alkohol, nikotynizm, lekomania,

dopalacze, napoje energetyczne, oraz uzależnienie od internetu, pt." Czym jest uzależnienie, jakie niesie ze sobą szkodliwe skutki?".

12. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY GRABÓW NAD PILICĄ

Realizowane zadania przez Wójta Gminy wynikały z wcześniej podjętych uchwał, a dotyczyły realizowanych planów i programów takich jak:

- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2015-2022,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Grabów nad Pilicą,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grabów nad Pilicą do 2022 roku wraz z jego prognozą oddziaływania na środowisko,
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2014-2032,
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2017-2021,
- Plany Odnowy i Rozwoju poszczególnych sołectw lub miejscowości.

Wiele programów dotyczyło pomocy rodzinie np.:

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018,
- Program „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020,
- Gminny Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie w Gminie Grabów nad Pilicą na lata 2016-2020.

Realizując uchwały Rady Gminy, Wójt wykonywał zadania zawarte w corocznie uchwalonych programach takich jak:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok,
- Program współpracy Gminy Grabów nad Pilicą z organizacjami pozarządowymi podmiotami pożytku publicznego i wolontariatu na 2018 rok,
- Program Opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Grabów nad Pilicą na 2018 rok.

Wiele uchwał podjętych w 2018 roku wynikało ze zmian wielkości dochodów i wydatków Gminy lub z obowiązywania w danej dziedzinie prawa np. Uchwała Budżetowa i jej zmiany oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa i jej zmiany. Wiele uchwał porządkowało poszczególne dziedziny naszego życia społecznego, chociażby uchwała dotycząca opieki nad zwierzętami bezdomnymi. Pozwoliła nam na realizację prawa ale także na bardziej szlachetny i humanitarny stosunek do nich.

Większość uchwał nie nastęrczała nam trudności w realizowaniu, ale były i takie, które wymagały reasumpcji i ponownego przyjęcia. Chodzi o uchwały dotyczące zakupu działki 209/1 o pow. 0,0489 ha na poszerzenie drogi gminnej. Nadzorcza interwencja Wojewody, kierującego sprawą o zbadanie jej zgodności z prawem, do Sądu spowodowała konieczność jej ponownego rozpatrzenia i przyjęcia. Wszystkie nasze działania są bowiem pod ścisłą kontrolą i żadne uchybienia prawne nie mogą mieć miejsca.

Lp.	Numer uchwały	Data podjęcia	Tytuł
1	27.175.2018	26.02.2018	W sprawie ustalenia opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolu prowadzonym przez Gminę Grabów nad Pilicą
2	27.176.2018	26.02.2018	W sprawie określenia kryteriów wraz z liczbą punktów za poszczególne kryteria oraz dokumentów potwierdzających ich spełnianie na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz szkół podstawowych, dla których Gmina Grabów nad Pilicą jest organem prowadzącym
3	27.177.2018	26.02.2018	W sprawie zmian w Wieloletniej prognozie Finansowej na lata 2018 - 2027
4	27.178.2018	26.02.2018	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2018 rok
5	27.179.2018	26.02.2018	W sprawie funduszu sołectkiego w 2019 roku.
6	27.180.2018	26.02.2018	W sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Grabów nad Pilicą na rok 2018
7	27.181.2018	26.02.2018	W sprawie zakupu działki nr 209/1 o pow.0,0489 ha obręb geodezyjny Grabów nad Pilicą na poszerzenie drogi gminnej
8	27.182.2018	26.02.2018	W sprawie zakupu działki nr 209/1 o pow.0,0489 ha obręb geodezyjny Grabów nad Pilicą na poszerzenie drogi gminnej
9	27.183.2018	26.02.2018	W sprawie podziału Gminy Grabów nad Pilicą na okręgi wyborcze, oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby wybieranych radnych w każdym okręgu.
10	27.184.2018	26.02.2018	W sprawie obwodów głosowania
11	28.184.2018	30.05.2018	W sprawie: rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz z sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za rok 2017.
12	28.185.2018	30.05.2018	W sprawie udzielania Wójtowi Gminy Grabów

			nad Pilicą absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2017 rok.
13	28.186.2018	30.05.2018	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2027
14	28.187.2018	30.05.2018	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2018 rok
15	28.188.2018	30.05.2018	W sprawie dopuszczenia zapłaty podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych Gminy Grabów nad Pilicą za pomocą innego instrumentu płatniczego, w tym instrumentu płatniczego, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny
16	28.189.2018	30.05.2018	W sprawie : zaciągnięcia kredytu długoterminowego.
17	28.190.2018	30.05.2018	W sprawie: przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej Gminy Grabów nad Pilicą za rok 2017.
18	29.191.2018	24.07.2018	W sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Grabów nad Pilicą
19	29.192.2018	24.07.2018	W sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Grabów nad Pilicą i zagospodarowania tych odpadów.
20	29.193.2018	24.07.2018	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018 - 2027
21	29.194.2018	24.07.2018	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2018 rok
22	29.195.2018	24.07.2018	W sprawie : zaciągnięcia kredytu długoterminowego.
23	29.196.2018	24.07.2018	W sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Wójta Gminy Grabów nad Pilicą
24	29.197.2018	24.07.2018	W sprawie powołania komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Kierownika Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Grabowie nad Pilicą
25	29.198.2018	24.07.2018	W sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Grabów nad Pilicą
26	30.199.2018	24.08.2018	W sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom pełniącym stanowiska kierownicze oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla logopedów,

			pedagogów, psychologów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych zatrudnionych w przedszkolu i szkołach dla których organem prowadzącym jest Gmina Grabów nad Pilicą.
27	30.200.2018	24.08.2018	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2018 rok
28	30.201.2018	24.08.2018	W sprawie nabycia działki nr 4/14 obręb geodezyjny Kępa Niemojewska stanowiącej drogę.
29	31.202.2018	04.10.2018	W sprawie przyjęcia zmian do Planu Odnowy i Rozwoju Sołectwa Wyborów na lata 2014-2020 podjętego uchwałą Rady Gminy Grabów nad Pilicą nr 29.206.2014
30	31.203.2018	04.10.2018	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2018 rok
31	31.204.2018	04.10.2018	W sprawie: ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Grabów nad Pilicą miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
32	31.205.2018	04.10.2018	W sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w obrębie geodezyjnym Nowa Wola
33	31.206.2018	04.10.2018	w sprawie odpowiedzi na skargę wniesioną przez Wojewodę Mazowieckiego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Radomiu na uchwałę Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą z dnia 26 lutego 2018r. Nr 27.181.2018 w sprawie zakupu działki nr 209/1 położonej w Grabowie nad Pilicą
34	32.207.2018	31.10.2018	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2027
35	32.208.2018	31.10.2018	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2018 rok
36	32.209.2018	31.10.2018	W sprawie zmiany Statutu Gminy Grabów nad Pilicą
37	32.210.2018	31.10.2018	W sprawie określenia szczegółowych zasad wnoszenia inicjatyw obywatelskich, zasad tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasad promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych i formalnych wymogów, jakim muszą odpowiadać składane projekty
38	32.211.2018	31.10.2018	W sprawie określenia szczegółowych wymogów raportu o stanie gminy
39	32.212.2018	31.10.2018	W sprawie zakupu działki nr 209/1 o pow.0,0489

			ha obręb geodezyjny Grabów nad Pilicą na poszerzenie drogi gminnej
40	33.213.2018	16.11.2018	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2018 rok
41	33.214.2018	16.11.2018	W sprawie uchwalenia „Programu współpracy Gminy Grabów nad Pilicą z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok.”
42	1.1.2018	19.11.2018	W sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą.
43	2.2.2018	11.12.2018	W sprawie wynagrodzenia Wójta Gminy Grabów nad Pilicą
44	2.3.2018	11.12.2018	W sprawie : ustalenia wysokości diet dla radnych .
45	2.4.2018	11.12.2018	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2018 rok
46	2.5.2018	11.12.2018	W sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Grabów nad Pilicą
47	2.6.2018	11.12.2018	W sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą.
48	2.7.2018	11.12.2018	W sprawie powołania Komisji Rewizyjnej Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą.
49	2.8.2018	11.12.2018	W sprawie powołania Komisji skarg, wniosków i petycji
50	2.9.2018	11.12.2018	W sprawie: wyboru członków komisji stałych działających przy Radzie Gminy Grabów nad Pilicą.
51	3.10.2018	21.12.2018	W sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2027
52	3.11.2018	21.12.2018	Uchwała Budżetowa na rok 2019 Gminy Grabów nad Pilicą Nr 3.11.2018 z dnia 21.12.2018
53	3.12.2018	21.12.2018	W sprawie zakupu działki nr 115/38 i 115/39 obręb geodezyjny Grabów nad Pilicą na poszerzenie drogi gminnej Nr 170427W dz.ewid.nr 8
54	3.13.2018	21.12.2018	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2027
55	3.14.2018	21.12.2018	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2018 rok

56	3.15.2018	21.12.2018	w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok
57	3.16.2018	21.12.2018	W sprawie wyznaczenia przedstawiciela Gminy Grabów nad Pilicą w Zgromadzeniu „Związku Gmin Ziemi Kozienickiej”
58	3.17.2018	21.12.2018	W sprawie: przyjęcia planów pracy komisji

PODSUMOWANIE

Każdy kolejny rok stawia nowe zadania. Wynikają one często ze zmian w otoczeniu, rosnących oczekiwań społecznych oraz możliwości jakie dają nowe technologie. Dysponując niewielkim budżetem, dużym własnym doświadczeniem i wykwalifikowaną kadrą w 2018 roku kontynuowałem realizację kluczowych inwestycji podnoszących jakość życia mieszkańców Gminy na miarę XXI wieku.

Racjonalne kreowanie budżetu, gospodarność w wydatkowaniu środków i umiejętne wykorzystanie pomocy zewnętrznych takich jak kapitał ludzki z funduszu pracy, współudział w projektach grantowych oraz środki z funduszy unijnych i krajowych przyczyniły się do rozwinięcia gospodarczego i społecznego Gminy bez nieproporcjonalnego jej zadłużania.

Moją zasadą i dewizą jest jak najlepsze służenie mieszkańcom tej Gminy. Dlatego nie mogę dopuścić do jej zaniedbania, ograniczenia i zadłużenia poprzez realizowanie górnolotnych projektów bez pokrycia, nie zaspokajając w pierw podstawowych potrzeb mieszkańców.

Na terenie gminy Grabów nad Pilicą dzieje się wiele, aby być na bieżąco, zachęcamy do odwiedzania strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej prowadzonych przez Urząd Gminy pod adresem www.grabow.pl. Z każdą informacją staramy się dotrzeć do mieszkańców za pośrednictwem sieci Internet oraz tablic ogłoszeń w naszych sołectwach i urzędzie.

Jest jeszcze kilka zadań które należy zrealizować by Gmina niczym nie odbiegała od wielkich aglomeracji. Gospodarka wodociągowa została zrealizowana w 100 %, pozostało już tylko ok. 100 gospodarstw oczekujących na podłączenie do sieci kanalizacyjnej lub wybudowania przydomowej oczyszczalni ścieków. To wielki sukces, gdyż ościenne gminy wciąż borykają się z tym problemem. Dostrzegam także coraz większe zainteresowanie projektami społecznymi. W minionych latach przeprowadzone zostały projekty dla każdej grupy wiekowej, od dzieci szkolnych po seniorów które przyniosły uczestnikom wiele korzyści i satysfakcji.

Roku 2018 nie należy oceniać wyłącznie przez pryzmat wykonanych zadań, ale również należy postrzegać jako początek kolejnych projektów i inwestycji, bowiem wykonano w nim nowe plany i koncepcje na kolejne lata.

Wyzwania Gminy Grabów nad Pilicą są duże, ponieważ oczekiwania mieszkańców są coraz większe. W sposób strategiczny i przemyślany dążę do ich realizacji, starając się jednocześnie pamiętać o utrzymaniu urokliwego, wypoczynkowego charakteru naszej Gminy.